

DRAUGAS

PERIODICALS
August 7,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 7, 2001

*****MIXED ADC 606
S62 P30 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08/06/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG
Nr. 152
Kaina 50 c.

Dešiniojos partijos raginamos nebijoti pirminių prezidento rinkimų

Vilnius, rugpjūčio 6 d. (BNS) — Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcijos Seime seniūnas Andrius Kubilius ragina dešiniąsias partijas nesibaiminti pirminių rinkimų idėjos bei planuoti būsimą bendradarbiavimą po jų. Tai vienas konservatorių vadovų teigė pirmadienį spaudos konferencijoje Seime. A. Kubilius — vienas realiausių konservatorių kandidatų per būsimuosius prezidento rinkimus.

„Pagrindinė kova tarp dešinės ir kairės vyko dėl pagrindinių tikslų — narystės Europos Sąjungoje ir NATO. Esame ant narystės slenkščio. Bet siekdami šių strateginių tikslų, laimėjome karą, tačiau pralaimėjome mūšį dėl rinkimų — rinkimus praėjusiais metais. Dešinė pusė yra labai stipriai susiskaldžiusi. Aki vaizdu, kad jeigu dešinieji nesusitvarkys, kairieji valdžioje gali būti pakankamai ilgai“, sakė A. Kubilius.

Konservatorių pabrėžė, jog jei kairiųjų — Algirdo Brazausko vadovaujamos Lietuvos socialdemokratų partijos — laukia išbandymas valdžia, tai dešiniųjų laukia išbandymas, ar jos susitars. „Susitarti reikia dėl kelių dalykų — pirmiausia, dėl to, jog reikia kelti vieną kandidatą prezidento rinkimuose, antra — dėl to, kaip bus surastas tas kandidatas. Susitarimas turi būti toks, kad iš jo gimtų kiek

galima stipresnis pagrindas vieningam dešiniųjų veikimui ir po prezidento rinkimų“, teigė parlamentarai.

Pasak jo, tokį susitarimą galima pasiekti tuomet, jeigu partijos supras, jog tartinis reikšimas dėl vieningo veikimo, o ne dėl to, kaip „prastumti“ savo partijos kandidatą.

„Geriausias būdas išsiskirti dešiniųjų kandidatą — paklausti rinkėjų. Partijos turėtų susitarti, kad gerbs tokį rinkėjų sprendimą. Todėl, mūsų įsitikinimu, pirminiai rinkimai yra efektyviausias būdas išrinkti vienintelį dešiniųjų kandidatą“, tvirtino konservatoriai.

A. Kubilius pasidžiaugė, jog pastaruoju metu tarp dešiniųjų politinių jėgų atsiranda daugiau bendro supratimo, prasidėjo įvairios diskusijos, kaip būtų galima veikti kartu. Pasak jo, to aiškiai nori ir visuošienės dalis, tradiciškai balsuojanti už centro-dešiniąsias jėgas.

Konservatorių taip pat bandė raminti liberalų vadovus, abejojančius dėl pirminių rinkimų idėjos. „Rinkimuose balsuos ne tik partijų nariai. Tai mes (konservatoriai — BNS) turėtume baimintis, nes liberalų rinkėjų per praėjusius rinkimus buvo daugiau nei konservatorių“, teigė A. Kubilius.

Pirminiai rinkimai, A. Kubiliaus nuomone, galėtų būti surengti kitų metų gegužės arba birželio, o vėliausiai — spalio mėnesį. Prezidento rinkimai numatyti 2002 metų gruodį.

Apie ketinimus dalyvauti prezidento rinkimuose yra pareiškę Seimo ir Naujosios sąjungos pirmininkas Artūras Paulauskas, tarp kandidatų taip pat gali būti Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkas K. Bobelis, vienas Liberalų sąjungos vadovų — Eugenijus Gentvilas arba R. Pakšas, Centro sąjungos pirmininkas Kęstutis Glaveckas bei vienas konservatorių vadovų A. Kubilius.

* **Kadenciją baigiančiam ambasadoriui** Didžiojoje Britanijoje Justui Paleckiui socialdemokratų intensyviai ieško vietos didžiojoje politikoje. Kaip pranešė „Respublika“, neoficialiomis žiniomis, rudenį į Lietuvą grįžtančiam J. Paleckiui gali būti pasiūlytas darbas premjero Algirdo Brazausko komandoje — buvęs ambasadorius dirbtų premjero patarėju užsienio politikos klausimais. Kaip žinoma, prieš 1996 m. paskiriamas ambasadoriumi, J. Paleckis dirbo tuometinio prezidento A. Brazausko patarėju užsienio politikos klausimais. Pasak dienraščio, neatmeta galimybę, jog siekiantys J. Paleckį įtraukti į aktyvesnę partinę veiklą gali pasiūlyti jam tapti vienu iš partijos vicepirmininkų. (BNS)

* **Nors politikų atostogas** praėjusią savaitę nutraukusi neeilinė Seimo sesija penktadienį baigėsi, tai nereiškia, kad parlamentarai galės ramiai poilsiauti iki rugsėjo 10-ąją prasidėsiančios rudens sesijos — bus dar viena neeilinė sesija. (LR, Elta)

Žinomų dailininkų Piekūrų šeima nusprendė gamtoje suvienyti kūrybines galias ir savo sodyboje Varenos miškuose surengė menų projektą „Keturišė be sienų“. Į Kursių kaimą šeštadienį sugrįžę svečiai turėjo progą po atviru dangumi įvertinti Marijos Teresės Rozanskaitės ir Gedimino Piekūro instaliacijas, Igorio Piekūro akvareles ir Marijaus Piekūro tapybą. Pasak parodos rengėjų, ankstesniais metais šeimos nariai kiekvienas atskirai rengdavo savo improvizuotas parodas, o šįsyk kartu su remėjais nutarė bendrai įprasminti gamtos ir meno ryšį. M. T. Rozanskaitė sukūrė tris instaliacijas — „Užrakinti medžiai“, „Lietvamzdžiai“ ir „Gyvenimas ir laikas“, paausavusi šalia sodybos almantų upokšni. „Užrakintus“ medžius ir vandenį simbolizuoja paausavtos durų rankenos su spynomis, pritvirtintomis prie medžių kamienų arba plūduriuojančios vandens paviršiuje. Kitus medžius apglėbia geltono metalo lietvamzdžiai, tarsi saugantys sraunų upelį nuo sausros. Vakarejančios saulės atspindžiai žaidžia aukso spalvos krantuos ir upelyje guliočio senovinio laikrodžio ciferblate. Pakrante „žasele“ eja svečiai galėjo stebėti savo veidų išraiškas veidrodžiuose lyg vandenyje. (Vladimiro Guleviciaus (Elta) nuotr.)

Baltijos jūroje mokslininkai ieškojo nuskendusius laivų

Klaipėdoje, rugpjūčio 3 d. (BNS) — Beveik dvi savaites Lietuvos teritoriniuose vandenyse Švedijos mokslininkai ieškojo laivų „skenduolių“.

Ekspedicijos dalyviams domeno senoviniai laivai, rašo dienraštis „Vakarų ekspresas“.

Fiksuoami ant jūros dugno aptiktus objektus, mokslininkai teigia prisidėdą ir prie jūrlapių tikslinimo bei saugios laivybos užtikrinimo.

Nuo liepos 23 dienos jūroje netoli Klaipėdos, Palangos bei Šventosios plaukojo nuskendusius laivų paieškai skirtas laivas „Altair“, priklausantis Karališkajam Stokholmo (Švedija) technologijos institutui.

Keturi laivo „Altair“ igulos nariai kartu su įvairių šalių mokslininkais bei studentais kasmet dalyvauja ekspedicijose ir specialia įranga tiria Baltijos jūros dugną. Šias ekspedicijas finansuoja Švedijos institutas, kas dvejuis metais skirdamas po 50,000 JAV dolerių.

Lietuva yra jau paskutinė valstybė prie Baltijos jūros, kurioje lankosi laivas „Altair“. Pernai ekspedicija vyko Latvijos vandenyse.

Kartu su švedais skenduolių paieškose šiemet dalyvavo neseniai įkurtos Klaipėdos universiteto (KU) Povandeninių tyrimų laboratorijos mokslininkai bei studentai, taip pat klubo nariai.

Pasak laboratorijos vadovo, KU profesorius Vlado Žulkaus, ekspedicijos metu buvo atrastas iki šiol nežinomas nuskendęs laivas, įsitikinta dėl dar dviejų skenduolių buvimo po vandeniu, taip pat patikslintos kelių jūrlapiuose pažymėtų nuskendusius laivų buvimo vietos.

Profesoriaus teigimu, netoli Lietuvos krantų yra žinomi maždaug 6 povandeniniai objektai. Apskritai Lietuvos vandenyse „skenduolių“ gali būti kur kas daugiau.

Turima duomenų apie dar 14 amžiuje čia skendusius laivus. Tačiau neturėdami nei įrangos, nei lėšų, Lietuvos mokslininkai vieni to ištirti negali.

Pasak dienraščio, Baltijos jūroje nuskendę laivai nebūtinai išsilaiko, nes jūros vanduo yra palyginti šaltas ir nesurina, čia nesiveisia vadinamieji laivų kirminai, be to, Baltijoje nėra potvynių ir atoslūgių, kurie gali išjudinti skenduolius.

Tačiau Lietuvoje, pasak V. Žulkaus, nėra jokių norminių dokumentų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti, ar po vandeniu atrastas laivas gali būti pripažintas kultūros ar istorijos paminklu, o Kultūros vertybių apsaugos departamentui dar reikia įrodyti, kad būtina organizuoti tokių radinių apsaugą.

* **Specialiųjų tyrimų tarnyba** (STT) Palangos merui Egidijui Rimkui pareiškė galutinius kaltinimus dėl piktą naudavimosi tarnyba, o dvi savivaldybės darbuotojos iš kaltinamųjų tapo liudytojomis. Baudžiamoji byla dėl tarnybinio suklaidojimo Palangos savivaldybės administracijoje buvo iškelta gegužės 7 dieną, įtarus, kad organizuojant kandidatų atrankos konkursą Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjo vyriausiojo architekto pareigoms užimti, buvęs tacia sumažinti konkurso kandidatų įvertinimo taškai. Dėl to konkursas vėliau buvo paskelbtas neįvykusiu. (BNS)

* **Nors choleros protrūkio vieta** Rusijoje ir Lietuva skiria maždaug du tuksantiniai kilometrų, Lietuvos sveikatos apsaugos ministerija įspėja gyventojus apie šios ligos pavojų Lietuvoje. Cholera — tai ūmi žarnyno užkrečiama liga, kurią sukelia bakterijos Vibrio cholerae. Anot Rusijos žiniasklaidos, choleros protrūkis įvyko Kazanės srityje Pavolžėje. (BNS)

* **Socialdemokrato Algirdo Syso vadovaujamos** profsąjungos ragina kairiųjų vyriausybę pradėti vykdyti tikrą socialdemokratinę politiką — visiems piliečiams kompensuoti išaugusias išlaidas vandeniu, šilumai ir telefoniniams pokalbiams. (L2, Elta)

* **Daugiau nei šimto Lietuvos piliečių**, pretenduojančių į kompensacijas už priverstinį darbą nacionalistinio režimo metais dabartinės Austrijos teritorijoje, dokumentai perduoti austrams, tačiau kol kas neaišku, kada galima tikėtis pirmųjų išmokų. Per Antrąjį pasaulinį karą Austrija buvo nacistinės valstybės dalis, ir į jos teritoriją priverstiniai darbai buvo atvežti tuksantiniai svetimi šaliai. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) nuo praėjusių metų birželio surinko 110 pareiškių kompensacijoms gauti. Kaip sakė LGGRTC vadovė Dalia Kuodytė, visi dokumentai ir bylos vasaros pradžioje buvo išsiųstos Austrijos „Susitaikymo fondui“. (BNS)

* **„Aš priversiu žmones atsibusti“**, sakė Justinas Burba, kuris dvi su puse paros badavo Atgimimo aikštėje priešais Klaipėdos muzikinį teatrą, protestuodamas prieš žemės pardavimą užsieniečiams. (K. Elta)

* **Pensijų sistemos reformos „traukinys“ stringa**. Pagal ankstesnės vyriausybės pasiūlytą modelį, jau birželį Seimas turėjo priimti Pensijų sistemos reformos įstatymą, o Valstybinei mokesčių inspekcijai šimt turėjo būti sudarytos teisinės sąlygos nuo kitų metų liepos 1 d. perimti „Sodros“ įmokų surinkimo funkcijas. Tačiau Seimas atmetė Finansų ministerijos siūlymus pertvarkyti „Sodra“ į įmokų instituciją, o Pensijų sistemos reformos įstatymo svarstymą nukėlė rudens sesijai. (LR, Elta)

* **Kauno meras Eriks Tamašauskas** oficialiai paneigė, kad kreipėsi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl piniginių išmokų Seimo nariui ir Kauno miesto privatizavimo komisijos pirmininkui Rimantui Ruzui. (KD, Elta)

* **Didėjančios prekybos apyvartos** rodo, kad pamažėle atsigauna vidaus vartojimas. Vis dažniau Lietuvos gyventojai savo lėšas išleidžia ne tik būtiniausiems produktams ar mokesčiams, bet įsigyja ir drabužių, baldų ar buitines technikas. (V2, Elta)

Tėvynėje pasižvalgius

* **Premjero Algirdo Brazausko komandoje** gausėja naujų patarėjų. Pirmadienį premjeras pasirašė potvarkį, kuriuo savo patarėju kaimo klausimais paskyrė Vidmantą Butkų. V. Butkus patarėju dirbo ir birželį atsistatydinusi liberalo Rolando Pakso vyriausybėje. 44-erių metų V. Butkus yra pabaigęs Lietuvos žemės ūkio universitetą, ten įgijęs inžinieriaus techniko specialybę. Ankščiau jis buvo Lietuvos ūkininkų sąjungos tarybos pirmininkas. Premjeras, ne kartą pabrėžęs, jog neketina sudarinėti didelės komandos, šiuo metu jau yra paskyręs tris patarėjus. Be S. Spėčiaus ir V. Butkaus, patarėju dirba Paulius Vilemas. Pastaruoju metu jis dirbo bendrovės „Svydis“ Kauno filiale, kur buvo atsakingas už investicinių galimybių paiešką. R. Pakso kabinete buvo maždaug 20 patarėjų.

* **Socialdemokratinės kalicijos frakcijos** (SDKF) Seime seniūnas Juozas Olekas siūlo Lietuvoje atgaivinti karinio parengimo pamokas mokyklose. „Manau, turime galimybę lėšas, skiriamas krašto apsaugai, panaudoti maksimaliai racionaliai, tai yra ne tik Krašto apsaugos ministerijos ar kai kurių kareivinių fasadų remontui“, sakė socialdemokratas. Pasak jo, lėšos galėtų būti skiriamos ir būsimųjų karių parengimui mokyklose. „Visai rimtai siūlyčiau apsisvarstyti galimybę sugrąžinti Lietuvoje karinio parengimo klases, kurios buvo mokykloje ir buvo berniukams labai įdomios“, teigė jis. (BNS)

* **„Manau, kad naujosios Seimo daugumos politikoje** mažai kas pasikeitė. Tai vėl labai geras ženklas. Gal valstybė laisvės svyravusi iš kairės į dešinę ir atgal. Kai kurie labai svarbūs valstybei klausimai Seime dabar netgi sprendžiami sklandžiau, nes opozicija tapo mažesnė. Nesimato ir tokio aklo vienpusiško pataikavimo Vakarams, kaip būdavo ankščiau, sudaromos sąlygos ateiti į Lietuvą ir kitiems investuotojams“, sakė prof. Kazimiera Danutė Prunskienė, buvusi pirmosios vyriausybės vadove. Seimo narė, Naujosios demokratijos partijos pirmininkė. (KD, Elta)

* **Kilus skandalui dėl Druskininkuose planuojamo „Statoil“ degalinės** vietoje iškirsto pušyno, atsistatydino vienas aplinkos viceministrų — viceministro Eugenijaus Palavinsko prašymą ministras Artūnas Kundrotas įvertino palankiai ir iškart patenkino. (L2, Elta)

* **Labiausiai pasaulyje vieni kitus skriaudžia** lietuviai. Tokią išvadą galima padaryti iš JAV leidžiamo įtakingo dienraščio „The Washington Post“ paskelbtos informacijos. Pasaulinei sveikatos organizacijai priklausiančiose 28 valstybėse buvo atliktas tyrimas, kuriame dalyvavo 120,000 penkiolikmetių moksleivių. Vaikai turėjo atsakyti į klausimą, ar buvo skriaudžiami kitų vaikų ir ar patys kada nors skriaudė kitus. (LR, Elta)

* **Krikščionių demokratų ir Liberalų sąjungos** vadovai Kazys Bobelis ir Rolandas Pakšas nutarė bandyti telkti dešiniąsias politines jėgas ir siekiant prezidento posto, ir priimant įstatymus Seime. Šis dviejų vadovų susitikimas buvo surengtas krikščionių demokratų idėja. (LR, KD, Elta)

* **Premjeras Algirdas Brazauskas** priėmė žemdirbių atstovus. Jie reikalavo, kad vyriausybė skirtų 20 mln. litų tiesioginėms išmokoms už maistinius grūdus, mokant po 80 litų už kiekvieną augintų javų hektarą. A. Brazauskas žadėjo ieškoti būdų, kaip surasti milijonus. (LR, LA, Elta)

* **Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją** ir teisėjus nuolat kaltinęs buvęs Šilutės rajono meras 53 metų Algirdas Balčytis pralaimėjo teisėm bylą, po kurios jo viltys sugrąžinti mero kėdę galutinai žlugę. (LR, Elta)

* **Grūdų augintojai, besiruošiantys naujam derliui**, susidūrė su dar viena problema — parduoti išaugintus kultūras. Kauno specialios paskirties akcinė bendrovė „Stumbras“ gali sumažinti perkamų grūdų kiekį, kadangi dėl naujojo sveikatos apsaugos ministro įsakymo, keičiančio spirito formulotę, negali parduoti spirito Latvijos pirkėjams. „Manau, kad sveikatos apsaugos ministras ir Muitinės departamento vadovybė pasielgė neatsakingai“, įsitikinęs Seimo Kaimo reikalų komiteto narys Gintautas Mikolaitis. Parlamentaras baiminasi, kad kaimyninės valstybės rinką užplūs spiritas iš Estijos, todėl gali būti per vėlu kažką keisti. (KD, Elta)

* **Trečią kartą prasidėdant Lietuvos** žemės ūkio banko privatizavimui, dėl šio banko į kovą vėl ėmė kilti „Snoras“. Šiomis dienomis vyriausybė turėtų patvirtinti žemės ūkio banko privatizavimo programą. Ši būsima vyriausybės sprendimą kai kurie specialistai vadina laksmu popiereliu, kuris parodys, kur sūka vyriausybė. (LR, Elta)

* **Edmontone (Kanada) prasidėjusio pasaulio lengvosios atletikos čempionato** septyniolikos varžybose Lietuvos atstovė Austrėja Skujytė po keturių rungių buvo aukštoje šeštojoje vietoje. 21-erių metų lietuvė buvo surinkusi 3,665 taškus. (KD, L2, Elta)

* **Lietuvos krepšinio lygos čempionas** Kauno „Žalgiris“ kitą sezoną turės dar vieną legionierių — 23 metų 203 cm ūgio sunkųjį krašto puolėją iš JAV Kenny Ingę. (LR, Elta)

* **Lietuvos krepšinio rinktinės** vidurio puolėjas, 27 metų 216 cm ūgio Eurelijus Žukauskas, dar turintis metų sutartį su Bolonijos „Paf“, kitą sezoną gali atsidurti Jugoslavijos čempionės Podgoricos „Budućnost“ komandoje. (LR, Elta)

KALENDORIUS

Rugpjūčio 7 d.: Sv. Sikstas II, Sv. Kajetonas, Daumantas, Donatas, Drąsutis, Jogilė, Kantautas, Klaudijus.

Rugpjūčio 8 d.: Daina, Dominikas, Dominykas (Domas), Eligijus, Gustavas, Kiriakas, Lelija, Tulgidis, Uogintas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

KODĖL ŽMONĖS MELUOJA?

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

Pirmiausia yra paprastas atsakymas. Studentas meluoja, norėdamas patenkinti savo intymumą; pardavėjas meluoja apie savo prekes, kad uždirbtų pinigų; praskaltęs vaikas meluoja, bijodamas bausmės; politikas meluoja apie mokesčių mažinimą, norėdamas būti išrinktas; darbo ieškas meluoja, norėdamas būti priimtas darban; apdraudęs įstaigos meluoja, viliodamas klientus, gydytojai meluoja apdraudus įstaigoms, idant būtų atlyginta už paslaugas. Taip ir susidaro begalinė eilė melagų. Dėl aiškių priežasčių tokia melagų eilė ilgina dar ir melagiai, kada tiesos sakymas jiems naudingas būtų ir kiti. Apgavikai sukybes laiko savo gyvenimu. Tikrai turi būti kokia pagrindinė fiziologinė ar psichologinė priežastis tokiam elgesiui.

vertesniu negu jo išgyvenimai. Paskata pakelti save „aukščiau“ tampa melavimo būtinumu. Tokiems melas tampa gyvenimu.

Melas savęs apgavimui

Nei vienas nestokojame galimybės išpūsti praeityje savo atliktus darbus, idant padidintume savisvarbą. Bet kai kurie menkos savitvardos žmonės meluoja, save apgaulindami, kad padidintų savisvarbą. Štai iš susirusios šeimos vyras, niekada nelankęs universiteto, gali pasakoti paviršutiniškai įtikintą melą, kad jis buvo universiteto futbolo komandos žymūnas. Kai kas nors patiki jo pasakomis, jos sudaro melagui įsivaizduojamą tiesą, nors tai yra melas.

Melas yra tarpasmenis vyksmas

Biologiniai veiksniai

Daznai yra sakoma: jis yra prigimtas melagis. Iš tiesų, kai kurie yra prigimties skatinami meluoti. Dvynukai, auginami skirtingose vietose, esti panašiai linkę meluoti. Šeimų tyrinėtojai irgi mano, kad yra prigimties poreikis meluoti.

Dar to negana. Liguistai meluojantieji panašiai negaluoja išsimokymu ir smegenų pasilpimu. Dažniausiai meluoja žmonės, turį nesveiką asmenybę, kaip nevisuomenišką, kiek jausmais negaluoja, vien saviems besidžiaugiant ar teatrališkai besielgią.

Imant melagus kaip grupę statistiškai, jie turi sutrikusį galvojimą. Apekrantai pastebėta, kad melavimui polinkį sukelia bet kuris smegenų nesutvėrimas, sukelias priverstinumą ar sumazintą logiškumą.

Vaikystės aplinka

Aplinka, įtakojanti biologiniams veiksniams, netvarkingoje šeimoje sukelia asmenybės netvarką šeimos narių tarpe. Tėvo girtavimas ir vaiko kūno sužalojimas gali vesti prie netvarkos smegenyse.

Linkstą melui asmenys auga nedarnioje šeimoje. Nelaimingas vaikas meluoja, kad pagerintų savo vargą gyvenimą ir labiau pakankiamą būseną. Taip melas tampa besigurmančia priemone.

Vienos šeimos meluoja daugiau už kitas. Tokios šeimos priskaitomos prie alkoholių ar kitomis medžiagomis save menkinančių šeimų, kurios mėgina rodyti savo neteisinę veidą aplinkai. Tokių šeimų vaikai skatinami melagystėms.

Savimi žavesys

Sekmingas melas gali būti sužadintas savo jėga, prisilegiant kitus. Kad kitas imtų tikėti melu, stengiamasi sumenkinti kitą, idant pasijustum viršesniu. Menkos savimones ar menkavertiai besijaučiant žmonės laiko melą

Saltinis: „Healthline“, Nov/Dec 2000. Sekmės.

Prienu senelių globos namuose: direktorė Angelė Bojarskienė ir ses. Dora Zapf lanko močiutę.

VĖJARAUPIAI

Vėjaraupiai (lot. varicella), kaip ir epideminis parotitas (kiaulytė) bei tymai, priklauso vaikų infekcinių ligų grupei. Vėjaraupiai apibūdinami kaip ūminė infekcinė liga, kuriai būdingas pūslelinis išsėrimas bei karščiavimas. Deja, sergamas vėjaraupiais yra viena iš dažniausių infekcinių ligų po gripo ir ūminiu virusiniu ligu. 1999 metais Lietuvoje buvo užregistruoti 17,743 susirgimo vėjaraupiais atvejai.

Ligos sukėlėjas

Ligą sukelia *Varicella-Zoster* virusas, priklausančias *Herpes viridae* šeimai. Jis neatsparus ir aplinkoje greitai žūsta. Galimybė jais užsikrėsti yra didesnė nei 60 proc.

Amžiaus rizikos grupė

Dažniausiai šia liga serga 2-8 metų vaikai. Kodėl iki 3 mėnesių šia liga serga labai retai. Šioje amžiaus grupėje dėl nepakankamo imuniteto serga neišnešioti ir gimę mažo svorio kūdikiai. Jeigu keturias dienas prieš gimdymą gimdyvė suserga vėjaraupiais, ant kūdikio (gebėjimo apsaugoti nuo ligos) dar nebus, todėl naujagimis susirgs vėjaraupiais po 5-10 dienų. Jei gimdyvė suserga vėjaraupiais 10-20 dienų prieš gimdymą, naujagimis suserga jau pirmomis gyvenimo dienomis, retais atvejais gali gimdamas užsikrėsti per placentą.

Užkrato šaltinis

Užsikrečiama nuo ligonio, kuris jau serga vėjaraupiais. Ligonis gali apkreisti aplinkinius dvi dienas prieš išsėrimą, visą bėrimo laikotarpį ir penkias dienas po jo. Inkubacinis periodas (slaptasis) trunka 12-21 dieną. Susidarius šašams, nuo ligonio jau neužsikrečiama.

Užsikrėtimo būdas

Vėjaraupių infekcija plinta

oro-lašelinio keliu kelių metrų nuotoliu. Virusai patenka per kvėpavimo takus arba akių gleivines ir tarpsta limfmazgiuose.

Ligos klinika

Pirmiausia virusai patenka į limfmazgius, vėliau per kraują ir limfą išplinta po visą organizmą. Ligonius pasireiškia:

- Staigus karščiavimas.
- Blogas apetitas.
- Kosulys.
- Išsėrimas pūslelėmis.

Ligos eiga

Dažnai pirmiausia išsėrima galva, veidas ir kitas kūno vietos. Bėrimai greitai virsta pūslelėmis, pripildytomis skaidraus skysčio. Po 3-5 dienų jos virsta šašais. Išsėrimas vietos stipriai niežti. Ligonis beria 3-4 dienas, retiau — iki 7 dienų. Lengvos vėjaraupių formos taip ir pračina be sudėtingo gydymo.

Gydymas ir slauga

Vėjaraupiais sergantis vaikas paprastai gydomas namie pagal gydytojo nurodymus. Slaugant ligonį reikia:

- Kad vaikas kasdienis nesusižalotų odos, reikia jam trumpai nukirpti nagus.
- Išsėrimas tepi 5 proc. kalio permanganato 1 proc. žalumos tirpalu.
- Burną (ypat pavargus) skalauti dezinfekuojamaisiais tirpalais.
- Maudant į vonią įlašinti kalio permanganato tirpalu.
- Išmaudžius, išuostyti žvairiu, karštu lygintuvu išlygintu rankšluosčiu.
- Dažnai keisti baltinius ir patalynę.
- Maitinti šiltu, skystesniu, minkštu maistu.
- Ligonio kambarį gerai vėdinti.
- Grindis išuostyti drėgnu skuduru.

Vėjaraupių komplikacijos

Sunkios vėjaraupių formos pasitaiko tada, kai pažeidžiami kiti organai. Pvz., prasideda plaučių, vidurinės ausies, centrinės nervų sistemos uždegimai. Tokiu atveju vėjaraupių gydymas yra sudėtingas ir ligonis guldomas į ligoninę.

- Persirgus įgyjamas imunitetas visam gyvenimui.
- Vėjaraupiais sergantis vaikas izoliuojamas 10 dienų.
- Su ligoniu bendravusiems asmenims karantinas skiriamas nuo 11 iki 21 dienos.

Statistiniai duomenys
I Kauno infekcinės ligoni-

nės Vaikų kliniką 1999 metais buvo paguldyti 47 vaikai, sergantys vėjaraupiais. O 2000 metais iki spalio mėn. — 52 ligoniai. Dažniausiai liga komplikavosi plaučių uždegimais — 28 vaikams, centrinės nervų sistemos pažeidimais — 5, kitiems — ausų ir odos pilingais uždegimais. Vaikai gydėsi ligoninėje 10 ir daugiau dienų, nes buvo reikalingas sudėtingas bei kompleksinis gydymas.

Skiepai nuo vėjaraupių

Šiuo metu galima išvengti vėjaraupių ir juos lydinčių įvairių komplikacijų — Lietuvos vaistų rinkoje jau yra skiepai nuo vėjaraupių. Jie pagaminti susilpnintų gyvų *Varicella-Zoster* virusų pagrindu. Šie skiepai skiriami asmenims nuo 12 mėnesių amžiaus. Taip pat tiems, kurie nesirgo vėjaraupiais ar kuriems yra padidėjusios rizikos faktoriai. Tai ligoniai, kuriems infekcija gali sukelti sunkių pasekmių:

- Sergantieji piktybiniais navikais.
- Ūminė leukemija.
- Vartojantieji hormoninių ar kitų vaistų, slopinančių imunitetą.
- Sergantieji lėtinėmis plaučių ligomis.
- Suaugusiesiems, kurie slaugo ligonius (suaugusieji vėjaraupiais serga gana sunkiai). Vakcina skiriama ir tais atvejais, kai siekiama užkirsti kelią ir nutraukti infekcijos plitimą uždaroje bendruomenėje (mokyklose, bendrabu-

VAIKAS SUSIRGO, O MAMAI REIKIA DIRBTI

Kad liga „nenukristų iš dangaus“

Susirgus vaikui, dirbantys tėvai susiduria su daugybe problemų, todėl kol vaikas dar sveikas, pagalvokite, kas galės pagelbėti ligos atveju. Tai gali būti kad ir vienas iš tėvų, galintis likti namuose, seneliai, kiti giminačiai, draugai.

Dalinkitės atsakomybe

Dažniausiai sergancio vaiko priežiūros našta tenka motinai. Daugeliui šeimų tai tiesiog įprasta, tačiau tais atvejais, kada turėtų pasakyti tėčiai: „Dabar jau tave eilė“. Ne juos, viena, bet ir kiti šeimos nariai turi pasidalinti atsakomybe.

Sergancio vaiko slaugymas namuose

Daugybė vaikiškų ligų gali sutrikdyti įprastą gyvenimo ritmą. Šių ligų simptomai ir gydymas labai skiriasi, tad dažnai tėvai svarsto, ar illeisti vaiką į mokyklą, ar palikti namuose. Namuose vaikai turėtų pasilikti, jeigu:

- serga infekcine liga;
- jam reikalinga nuolatinė suaugusiojo priežiūra;
- vaikas nepakankamai žvalus, kad galėtų žaisti arba mokytis.

Jei nėra anksčiau minėtų simptomų, bet vaikas dažnai prašo paliečiamas namuose, galima įtarti, kad mokykloje kilo problemų. Tokiu atveju reikėtų pasikalbėti su sukletoja.

Vaikas vienas lieka namuose

Pagalvokite:

- ar vaikas pakankamai subrandęs;
- ar jau anksčiau buvo vienas paliktas be priežiūros;
- ar sugebės atlikti kasdienes užduotis, pavyzdžiui, pasiruoš valgi;
- ar supras, kaip elgtis nenumatytais atvejais.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto ilaides, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patvirtime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisydo savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

MARIUS KATILIUS, M.D. CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslelės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330; lietuviškai 815-744-8230. www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

*1 myliai vakaru nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 608-4055.

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kelbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

166 E. Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

ČIA

GALEJO BŪTI

JOSU

SKELBIMAS...

KIEK NORA SPORTUOTI

LEMIĄ APLINKINIŲ

ĮTAKA

Atktyvų fizinį gyvenimo būdą

gali motyvuoti ne vien tik no-

ras būti sveikam, bet ir aplin-

kių įtaka. Manoma, kad vy-

rai, labiau negu moterys,

mėgsta sportuoti ar manki-

tingtis draugijoje. Jiems dides-

nė įtaka turi draugai ar bend-

radarbiai, tuo tarpu moterys

labiau mėgsta aerobiką. Psi-

chologai mano, kad vyrų drau-

gijos sistema yra patvaresnė

negu moterų, todėl universi-

tetuose ir mokyklose vyriš-

kosios lyties atstovai sportuo-

ja dažniau ir intensyviau. Iš-

vada — tolesnis pasiryšimas

sportuoti ar bent jau atlikti

reguliarius kasdienius fizinis

pratimus gali priklausyti ir

nuo to, su kuo bendraujate ar

ba ar aktyviai dalyvaujate vi-

suomeninėje veikloje.

„Sveikas žmogus“, 2001 m. kovas

DŽIAUGIUOSI, KAD ESU LIETUVOJE

John F. Tefft, JAV ambasadorius Lietuvai, išskirtinis pasikalbėjimas „Draugo“ skaitytojams.

Šių metų birželio mėnesio pradžioje artėjo John Tefft, JAV ambasadorius Lietuvai, kadencijos Vilniuje pirmųjų metų sukaktis. Ta proga ambasadorius Tefft sutiko korespondentui duoti išskirtinį interviu apie savo pirmųjų metų Lietuvai darbus.

— Ar galėtumėte skaitytojus supažindinti su savo gyvenimu bei darbo patirtimi?

— Jau 30 metų dirbu JAV Užsienio reikalų tarnyboje. Nuo 1996 iki 1999 m. dirbau Maskvoje, Misijos vadovo pavaduotoju (Deputy Chief of Mission). Per tuos metus 10 mėnesių buvau Laikinasis reikalų patikėtinis (Charge d'Affaires), mums belaukiant naujo ambasadoriaus paskyrimo. Ankstiau dirbau JAV Valstybės departamente, Šiaurės Europos reikalų skyriuje. Tuo metu teko dirbti su nemažai Skandinavijos diplomatų, kurie dabar aktyviai bendrauja Baltijos šalių klausimais, pvz. viena ankstyvesnių pažintčių dabar yra Danijos ambasadorius Lietuvai. Be to, dirbau Italijoje, Vengrijoje ir Vašingtone.

— Kokie buvo Jūsų pirmųjų metų Lietuvoje tikslai?

— JAV ambasada turi penkis pagrindinius tikslus: 1. remti demokratiją ir laisvą rinką; 2. remti Lietuvos integraciją į Vakarų struktūras bei organizacijas; 3. skatinti teisės sistemos stiprinimą, korupcijos bei nusikalstamumo mažinimą; 4. gerai aptarnauti JAV ir Lietuvos piliečius, ypač besikreipiančius verslo ir užpat klausimais; ir 5. remti JAV verslininkus ir JAV investicijas bei remti privatizaciją ir mažas JAV firmas. Tai mūsų interesai ir tikslai. Jie tarpusavyje yra susiję ir gana pastovūs.

— Kokie Jūsų išspūdžiai po pirmųjų metų?

— Išspūdžiai labai teigiami. Lietuvoje 50 metų veikė bloga sistema. Per 10 metų daug kas pasiekta. Aš dabar matau, ką lietuviai yra pasiekę, ir nors dar liko rimtų problemų, manau, kad „stiklinė daugiau negu puspilnė“.

— O kokias problemas matote?

— Korupcija bei organizuotas nusikalstamumas yra dvi svarbios problemos. Taip pat Lietuvai reikia atviros ir skaidrios ekonominės sistemos.

Norint gauti užsienio investicijas, reikia jų ieškoti, jas pritraukti, priimti. Visos šalys regione yra tam tikri konkurentai, kai kalbama apie užsienio investicijas. Lietuva, be abejo, užima strateginę ekonominę vietą tarp Lenkijos, Rusijos ir kitų Baltijos valstybių. Lietuvos verslo potencialas, priklausomai nuo sektoriaus, gali būti geras. Bet Lietuva galėtų labiau stengtis remti investicijas. Prezidentas Valdas Adamkus yra minėjęs, kad biurokratinės kliūtys trukdo investuotojams, bet tas kliūtis yra bandoma pašalinti.

— Ar daug teko keliauti po Lietuvą?

— Prieš atvykstant į Lietuvą, 10 mėnesių studijavau lietuvių kalbą. Aš pažįstu šį regioną, žiūriu lietuviškas televizijos programas — manau, kad tai man duoda gerą pagrindą pažinti Lietuvą. Kadencijos pradžioje buvo nemažai progų aplankyti Lietuvos miestus. Jau esu aplankęs Klaipėdą, Šiaulius, Ignaliną, Uteną, Kauną ir kitus miestus. Dabar keliauju mažiau. Šiais metais buvo daug darbų Vilniuje. Tai ne tik raštinės darbai, bet ir svečių atvykimai bei įvairūs renginiai. Lietuva kelia didelį susidomėjimą JAV senatoriams bei Kongreso nariams. Kai kurie jų paskutinį kartą keliavo Europoje, kai dar gyvavo Sovietų Sąjunga. Apsilankymai jiems leidžia pamatyti ir susipažinti su Lietuva, ir tai stiprina politinius bei verslo ryšius. Vienas svečių buvo JAV Atstovų rūmų pirmininkas Dennis Hastert. Kitą savaitę vyks konferencija „Moterys demokratijoje“, o visai neseniai baigėme dalyvauti NATO Parlamentinės asamblėjos susirinkime.

— Ir kaip vertinate NATO Parlamentinės Asamblėjos rezultatus?

— NATO Parlamentinė Asamblėja puikiai pavyko. Vien iš Vakarų Europos susirinko 400 delegatų. JAV delegacijai renginys paliko labai teigiamą išspūdį. Europos ambasadoriams bei NATO ambasadoriui taip pat paliko labai gerą išspūdį. Lietuvos valdžia aiškiai parodė, kad ji nori būti sąjungos nare. Politškai, tai buvo svarbus įvykis.

Lietuvos pažanga, siekiant tapti NATO nare, yra žymi. Visos partijos palaiko sprendimą 2 proc. Bendrojo vidaus produkto (BVP) skirti krašto apsaugai bei aiškiai remiamas NATO narys siekis. Tai yra

svarbus pasiekimas. JAV stengiasi padėti. Krašto apsaugos ministerijai bei kariuomenei dažnai lanko JAV kariuomenės atstovai.

— Kokie pagrindiniai JAV ambasados pasiekimai per šiuos metus?

— Stengiamės gerinti aptarnavimą. Per dvejus metus patrigubėjo vizų prašantių žmonių skaičius, taigi įrengėme/nėjame/statome naują konsulinį skyrį. Šiais metais taip pat vyksta „Darbo-kelionės“ programa, pagal kurią apie 4,000 studentų keliauja per vasarą dirbti JAV, daugiausia turizmo srityje. Tai studentai, baigę antrą arba trečią kursą — jiems yra proga užsidirbti, patobulinti anglų kalbą ir gauti geros darbo patirties. Taip pat padedame JAV firmoms Lietuvoje. Padėjome Baltijos — Amerikos klinikai ir „Williams“, kurie turėjo sunkumų. Taip pat dirbame su naujais investuotojais — Pennox liepos mėn. atidarys pieno gamybos įmonę Klaipėdoje. Ši 35 milijonų dolerių investicija sukurs 125-140 naujų darbo vietų. Stengiamės, kad Lietuva pritrauktų daugiau investicijų.

— Jau anksčiau spaudoje rašė, kad JAV ambasada plečiasi ir perka aplinkinius pastatus.

— Taip, jau nupirkome du pastatus, o su Kazachstanu ambasada baigiamė tartis. Šie pastatai bus skirti jūrų pes-tininkams, svečiams ir daliai personalo. Mūsų veikla plečiasi, bet norime likti Vilniaus centre, kad žmonėms būtų lengviau ir mus kreiptis dar porą metų.

— Kaip įsivaizduojate tolimesnius JAV ir Lietuvos santykius?

— Aplinka mūsų bendradarbiavimui yra labai palanki. Galime sakyti, kad to bendradarbiavimo pobūdis keičiasi. Padėti pamatai dviejų šalių bendravimui, pvz., kas susiję su dvigubu apmokėtinumu, verslo ryšiais, lėktuvų perskridimais bei nusikalstamų perdavimų. Sėkmingai bendradarbiaujama valdžios, švietimo bei kultūros srityse. NATO pakvietus Lietuvą tapti nare, bendradarbiavimas taps dar glaudesnis. Sakytina, mūsų santykius apibūdina trys charakteristikos: artumas, koordinavimas ir atvirumas. Jeigu išsilyksta problema, galime atvirai apie tai pasikalbėti ir žinau, kad abiejų valstybių tikslas yra išspręsti tą problemą.

— Ar norėtumėte dar ką pasakyti „Draugo“ skaitytojams?

— Mano žmonai ir man čia labai smagu. Malonu, kad tu-

Nuotr.: Naujasis JAV ambasadorius John Tefft su žmona Mariella. Kęstutis Vaino (Elta) nuotr.

riu proga dirbti Lietuvoje. Tai graži vieta gyventi. Mums patinka bendrauti su lietuviais. Mes čia esame svarbiu bei įdomiu laikotarpiu, ir, manau, kad šalies perspektyvos yra geros. Džiaugiuosi, kad esu JAV ambasadorius Lietuvoje šiuo metu.

Kai atvykęs susitikau su premjeru Andriumi Kubiliumi, jis manęs paklausė, kaip aš vertinu situaciją. Aš jam atsakiau: „1983 m. pradėjau dirbti sprendžiant JAV ir Sovietų Sąjungos branduolinių ginklų mažinimo klausimus. Tuo metu Sovietų Sąjunga buvo numušusi Pietų Korėjos lėktuvą. Jeigu kas būtų tada pasakęs, kad 2000 m. aš būsiu ambasadoriumi, Jūs bū-

site premjeru, abudu susitikime laisvoje Lietuvoje, kurioje nebus Sovietų Sąjungos kariuomenės, ir kad Lietuva bus kandidatė į NATO bei Europos Sąjungą, niekas nebūtų tuo tikėjęs“. Tai parodo, kiek daug yra pasiekta ir kad dar liko darbų, statant modernią valstybę.

Tikiuosi aplankyti JAV, tame tarpe Čikagą, rugpjūčio mėnesį, ir lauksiu progos daugiau padiskutuoti šiomis temomis su lietuvių bendruomene.

— Nuosirdžiai dėkoju už pokalbį ir linkiu sėkmės ateities darbuose.

Kalbėjosi
Aldas Pranas
Kriaučiūnas

MOKYKLŲ KOMANDOS KURĖ EUROPOS MOKYKLOS VIZIJĄ

Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje informacijos centre Vilniuje birželio 20 d. buvo apdovanoti konkurso „Mokykla — Europos mokykla“ laureatai ir prizininkai. Konkurso iniciatorių Šiaulių miesto mokyklų centras ir Europos namai, finansavo Europos Komisijos delegacija Lietuvoje.

Pasak rengėjų, konkursu siekta paskatinti mokyklas kurti projektus, kurie būtų įdomūs ir reikšmingi patiems jų autoriams ir vykdytojams, visai mokyklos bendruomenei, taip pat skatinti domėjimąsi Europos Sąjunga, bendradarbiavimą tarp mokytojų ir moksleivių.

Konkurse dalyvavo 143 šalies bendrojo lavinimo mokyklos, iš jų 16 gimnazijų, 86 vidurinės, 27 pagrindinės, 8 pradinės, 3 internetinės ir 3 aukštesniosios mokyklos. Jų komandos konkursui pateikė 163 kūrybinius darbus-projektus, atspindinčius mokyklos, kaip atviros ir demokratijos visuomenės dalies viziją. Savo darbų formą konkurso dalyviai rinkosi patys. Sulaukta laikraščių, mokyklos

dekoravimo pavyzdžių, radijo laidų ir renginių aprašymų.

Konkurso laureatais tapo Kauno Sargėnų vidurinės mokyklos, Klaipėdos rajono Veiviržėnų vidurinės mokyklos, Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazijos, Vilniaus Baltupių vidurinės mokyklos komandos. Konkurso prizininkais buvo pripažintos Biržų rajono Germaniško pagrindinės mokyklos, Kuršėnų Daugėlių vidurinės mokyklos, Klaipėdos rajono Veiviržėnų vidurinės mokyklos, Kupiškio rajono Noriūnų J. Černiaus vidurinės mokyklos, Vilniaus Žygimanto Augusto vidurinės mokyklos, Šilutės pradinės mokyklos-darželio „Raudonkepuraite“ komandos. Iš individualiai pateiktų darbų buvo atrinktas ir įvertintas Vilniaus jėzuitų gimnazijos moksleivio J. Lapinsko kūrybinis darbas-projektas. (ELTA)

* Išankstiniais Finansų ministerijos duomenimis, septyni mėnesiai valstybės biudžeto surinkimo planas neįvykdytas — trūko 130 mln. litų, arba 3,5 proc. planuotų pajamų. (LR, Elta)

DRAGAS, 2001 m. rugpjūčio 7 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Ne su pyragais ir anksčiau laukė

Prieš pasiekiant Amerikos krantus, keleivius iš Europos visų pirma pasitinka didinga ir įspūdinga Laisvės statula. Visais laikais tai buvo „atviro glebio“ simbolis, geros valios ir nuosirdžios globos pažadas visiems, norintiems į šį kraštą atvykti, dirbti, rasti geresnį gyvenimą. Juk — vienaip ar kitaip — Amerika nėra vieniša valstybė tikrąja to žodžio prasme. Nors viena ar kita tautinė grupė joje ir gausesnė, bet visgi kraštas sudarytas iš daugybės rasių, tautų, kultūrų, išitikinimų žmonių. Tai galbūt visuomet buvo ir tebėra pati pagrindinė šios šalies stiprybė.

Arba bent taip iš pažiūros atrodo. Tikrovė, kaip paprastai pasitaiko, yra kur kas kitokia. Kartais net žiauri ir ypač neatlaidi visiems, kurie negali jai tiesiai ir akis pavzelti, negali atsisakyti savo iliuzijų ir vaizduotės sukurtų Amerikos įvaizdžių. O tuos įvaizdžius Amerika neatlaidžiai griauja. Taip buvo seniau, taip yra ir dabar.

Lietuviai į šį kraštą pradėjo atvykti jau devyniolikto šimtmečio pabaigoje (yra ir ankščiau atvykusių, bet jų skaičiai nežymūs). Nors jų išsilavinimas ir pažiūros skyrėsi nuo vėlesniųjų lietuvių imigrantų bangų, bet atvykimo tikslas buvo visai panašus — noras rasti laisvesnį, pastovesnį, sotnį gyvenimą sau ir savo vaikams.

Tai, ką rado pirmieji lietuviai imigrantai, toli gražu nebuvo „pyragai“, net galbūt ir ne „juoda duona“. Jie nemokėjo kalbos, buvo daugiausia paprasti kaimiečiai, nebijantys sunkaus darbo ir vargo, kad užsitikrintų šviesesnę ateitį. Be ypatingo išsilavinimo, be jokio profesinio pasiruošimo, lietuviai buvo įjungiami į pačius juodžiausius, sunkiausius, pavojingiausius darbus — geležies pramonėje, anglų kasyklose (paskaitykite Feinhuazo knygą „Lithuanians in the USA“ — anglų kalba), skerdyklose.

Tik daug vėliau, kai pramo-ko angliškai ir pasiekė mokslo, pradėjo kurti savo verslą, ieškoti lengvesnių, geriau apmokamų darbų, bet tos pirmosios imigrantų bangos gyvenimas šiame krašte vargiai buvo geresnis ar lengvesnis, negu tėvynėje. Žinoma, istorija mėgsta kartotis. Po Antrojo pasaulinio karo į Ameriką atvykę lietuviai taip pat nerado „ant medžių augančių dole-

rių“. Nors pastarieji jau buvo išsimokslinę, daugelis — profesionalai, tačiau visų pirma pateko į panašią situaciją, kaip ankstesnieji. Jie dirbo sunkiai, pačius prasciausias, nemaloniausias, su mažiausiu atlyginimu darbus, kol ilgainiui pavyko pakilti į kitą gyvenimo lygį. Dabar tuo pačiu keliu eina trečioji lietuvių imigrantų banga.

Neseniai „Chicago Tribune“ dienraštyje buvo prisimintas amerikietis rašytojas Upton Sinclair, pagarsėjęs ne vienu kontroversiniu kuriniu, bet galbūt daugiausia 1905 m. parašytu romanu „The Jungle“. (Jis taip pat yra išverstas į lietuvių kalbą ir išleistas „Raisto“ vardu.)

Romanas taip sukrėtė skaitytojus — ir tuo pačiu šio krašto valdžią — kad iš pagrindų buvo pakeista mėsos paruošimo pramonė. „The Jungle“ veikė kaip Čikagos skerdyklų darbininkai ir jų šeimos. Tai daugiausia imigrantai — šiuo atveju — lietuviai. Kaip tik tokie, apie kuriuos jau paminėta šių skilčių pradžioje: nemokėti, bet sunkiai dirbantys, sąžiningi, bet mėgstantys, kai reikalas verčia, ir „prasilenkti su moralės taisyklėmis“. Jų gyvenimas — nedaug skiriasi nuo paliktojo tėvynėje, nes žmonės neatsisako savo tradicijų, papročių, kalbos, išitikinimų. Ypač vaizdžiai Sinclair aprašo lietuviškas vestuves — su visomis apeigomis ir tradicijomis.

Tačiau jų darbas mėsos pramonėje — nepavydėtinas. Anuomet apie higienos taisykles, atsižvelgimą į darbininkų ar pagaliavų vartotojų sveikatos ir gyvybės apsaugą buvo negirdėtas dalykas. Žmogus tebuvo vertinamas tiek, kiek darbdavys iš jo galėjo tikėtis naudos. Darbo sąlygos buvo tiesiog nepakenčiamos, bet kito pasirinkimo nebuvo: arba tylėti ir kentėti, arba netekti darbo (tuomet kaip tik siautėjo nedarbas). Visų svarbiausia buvo išlikti, nepakylėti didmiesčio ir gyvenimo sunkumų „dziuglės“ (arba „raisto“) jeigu kam ir nepavyko išvengti klymkelių — rasti keldrodį žvaigždę, kuri išvestų į tiesų kelią.

Žinoma, Sinclair neradė romano, kad pavaizduotų pasibaisėtiną imigrantų (lietuvių ar kitų) gyvenimą. Autoriui buvo svarbu atidengti baisią mėsos pramonės tikrovę. Ir tą tikslą jis pasiekė.

Čikagos upe, kurią prieš 100 metų inžinieriai privertė tekėti į vakarus, tolyn nuo Michigan ežero. O čia tuo patį gamta pasirūpino, ir taip padarė tą žemę labai derlingą.

Lankant vietinę mokyklą ir Khmer Rouge aukų paminklus, darėsi aišku, kad jaunoji karta apie beveik prieš 25 metus vykusias žudynes beveik nieko nežino, nesirūpina, ir aukų nelaiko tinkamoje pagarboje. Prie paminklų šiukšlės, nešvaru, o į paminklus jie nei nežiūri, atrodo, lyg nesupranta, kuo mes turistai čia stebimės. Keista, net ir vyriausybė iš mokyklinių vadovėlių pašalino Khmer Rouge laikotarpio istoriją. Gal todėl, kad ir dabar toje vyriausybėje dar daug buvusių jų šalininkų.

Tai, beveik mėnesį trukusi kelionė baigiasi. Pabuvome Tailande, Vietname, Kambodijoje ir tik dvi valandas Laos, anksčiau žinomame kaip Lane Xang (mi-

VARTAI Į INDOKINIJĄ

ALEKSAS VITKUS

Nr.18

Chaosas tęsiasi ilgą laiką, įveldamas ir kaimyninių kraštų teritorijas. Smuko tikis, kai kur kilo bėdos. Prieš Pol Pot sukilusios grupės buvo numalšintos. Tada į Kampučiją įtengė Vietnamo kariuomenė ir Pol Pot valdžia pagaliau buvo nuversta. Pats Pol Pot pasitraukė į džungles, kur 1998 metais mirė. Vietnamiečiai „perkrikštijo“ kraštą į Kampučijos liaudies respubliką, sudarė komunistinę vyriausybę, ir liko ten iki 1989 metų. Jiems pasitraukus, krašto pavadinimas vėl keitėmės — atgal į Kambodiją. Jungtinių Tautų prižiūrojimo įvyki rinkimai, Sihanouk 1995 metais tapo karaliumi, o Khmer Rouge pamatų išnyko, nors politikai ir dabar jų dar prisibijo.

Ieng Sary, buvęs Pol Pot dešinioji ranka, ramiausiai gyvena Phnom Penh, sostinėje, nors buvo Vietnamo okupacijos metu nužudytas, buvo vėliau karaliaus amnestuotas. Ir dabartinis ministras pirmininkas Hun Sen yra buvęs Khmer Rouge nariu, lavruoja, stengdamasis neliesti buvusio savo draugo, aiškina, kad jų patraukimas į teismą gali vėl sukelti neramumus. Šiek tiek primena ir Lietuvos prokuratūra, ar ne?

Aptūriję Angkor Wat, laukėme saulėlydžio, kada, kaip mums pasakojo gidas, oras staiga pamelsta, ir visą šventyklą lyg įgauna nauja, kitoki atspalvi. Sto-

vėjome įbedę akis į rūmus, ir galvojome, ar tikra jų legenda, kad šitos šventyklos, paukštos dievui Višnu, penki bokštai, kurių aukščiausias yra net 200 pėdų, tikrai vaizduoja kalną Meru, višatos centrą.

Labai prastu, dulkiniu ir duobėtu keliu nuvažiuojame prie didžiulio Tonle Sap ežero. Prie to paties kelio iš abiejų pusių vyksta visokiausios prekybos, lošneles gyvena vargingi žmonės, o kiti apsieina ir be pastogės. Lauke laksto pusnuogiai vaikai, retkarčiais pravažiuoja seni motociklai. Pro šalį pralekia ryžių laukai, su stojame prie vieno tvenkinio, pilno žydintį lotosų. Įsėdus į motorlaivį, skrendame pro ant vandens pastatytus kaimelius, ant bambukinių kojų pastatytus namelius šiaudininiais stogais. Tuose namukuose matai ir vykstančią prekybą, ir krautuveis, ir mokyklas, bažnyčias, bankelius, pašto įstaigą ir t.t. — viskas ant vandens! Čia pat tarp mūsų sukinėjasi ir mažučiai laiveliai, iš kurių moterys pardavinėja žuvis, daržoves, vaisius. Visur pilna ir žvejų laivų. Gidas aiškino, kad dauguma jų, ant ežerų gyvenančių, žmonių esą ne Khmer giminės, bet tikri vietnamiečiai, kurie čia atvyko 1979 metais kartu su kariuomene, ir po jos pasitraukimo 1989 metais čia liko gyventi.

Pats ežeras yra didžiausias gėlo vandens plotas Pietryčių Azijoje. Jis keistas ir tuo, kad iš jo išplaukianti to paties vardo upė įtekanti į didžiąją Mekong upę, vasaros metu, kai prasideda didieji lietus, pakeičia savo tekėjimo kryptį. Pasirodo, kad Mekong upės vanduo pakyla ir pradeda stumti savo intako vandenį atgal, ir už gero šimto kilometrų esantį ežerą. Panašiai kaip

Rytietiškas peizažas.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

TURTAS IR LAIMĖ

18 eilinis sekmadienis

Šio sekmadienio skaitinyje iš pažūros sunku įžvelgti viltį. Koheletas sako, kad gyvenimas yra tik iliuzija ir visiškai nusivylimas. Kokia prasme lieti praktiką ir kurti laimę, po to palikti užgyventą turtą kažkam visiškai nenusipelnusiam. Pasakymai „rūkų rūkas“ arba „tuščių tuštybė“ reiškia visišką tuštybę. Autorius mūs patikina patį viską išbandęs, tačiau po kelių malonių akimirkų viskas praėdavo ir nieko nelikdavo.

Šio požiūrio radikalumą kiek šuvelnina du dalykai. Pirmą, *Koheleto knygos* autorius gyveno dar prieš Izraeliui suteikiant malonę tikėti amžiuoju gyvenimu. Vėlesnė Šventojo Rašto knygos jau išreiškiamas įsitikinimas priklausymu ir nemirtingumo (*Išminties*).

Antroji įžvalga yra tai, kad Koheletas pateikia savo svaramus atsietai nuo savo paties tikėjimo konteksto. Tai buvo įprasta išminties literatūra. Tokios literatūros tikslas — iširti tikrovės vertybes nepriklausomai nuo Dievo sandoros ir meilės savo tautai. Patarlių knygoje randame daug tokių vertybių. Koheletas leidžia mums geriau suvokti tikėjimo pagrįstą gyvenimo turtingumą, kai suvokiama visa tikrovės gėmė ir tuo pat metu joje įžvelgiama dieviškosios Apvaizdos akis. Tikėjimo akimis galima džiaugtis daiktų gerumu, nes suvokiame, kad juose yra ne-regimā ir amžinoji dimensija. Dievo esybės garantuojamas nepaprastinis grožis. Koheletas labai priartėja prie to, kas yra žmogus, jis rašo, kad Dievas, „idiege amžinybėje į jį širdį, kad žmogus negali perprasti nei pradžios, nei galo to, ką Dievas daro“ (*Koh 3, 11*). Koheletas numanė, jog esama gilesnių dalykų, tačiau jo tikėjimas dar nebuvo tobulas.

Koheleto knyga galime parekomenduoti atostogaujantiems. Jos kartus priekonis gerai išlaivina nuo visokių greitos sėkmės receptų. Ji atskleidžia, kad gyvenimas daug sudėtingesnis, negu iš pažūros atrodo. Trisdešimt aštuonis kartus knygos autorius atvesina skaitytoją „rūkų“ arba „tuščių“ sąvoka. Kodėl žmogus ir kūrinių negali pasiekti laimės? Kūrinių savaime yra geri, tačiau jie negali patenkinti amžinybės trokštančios širdies. Žmogus, trokštantis begalybės, be reikalo sudega viltis ir laikinus kūrinius. Vien tik Dievas gali patenkinti žmogaus širdies troškimą: „Atsimink Kūrėją“ (*Koh 12, 1*).

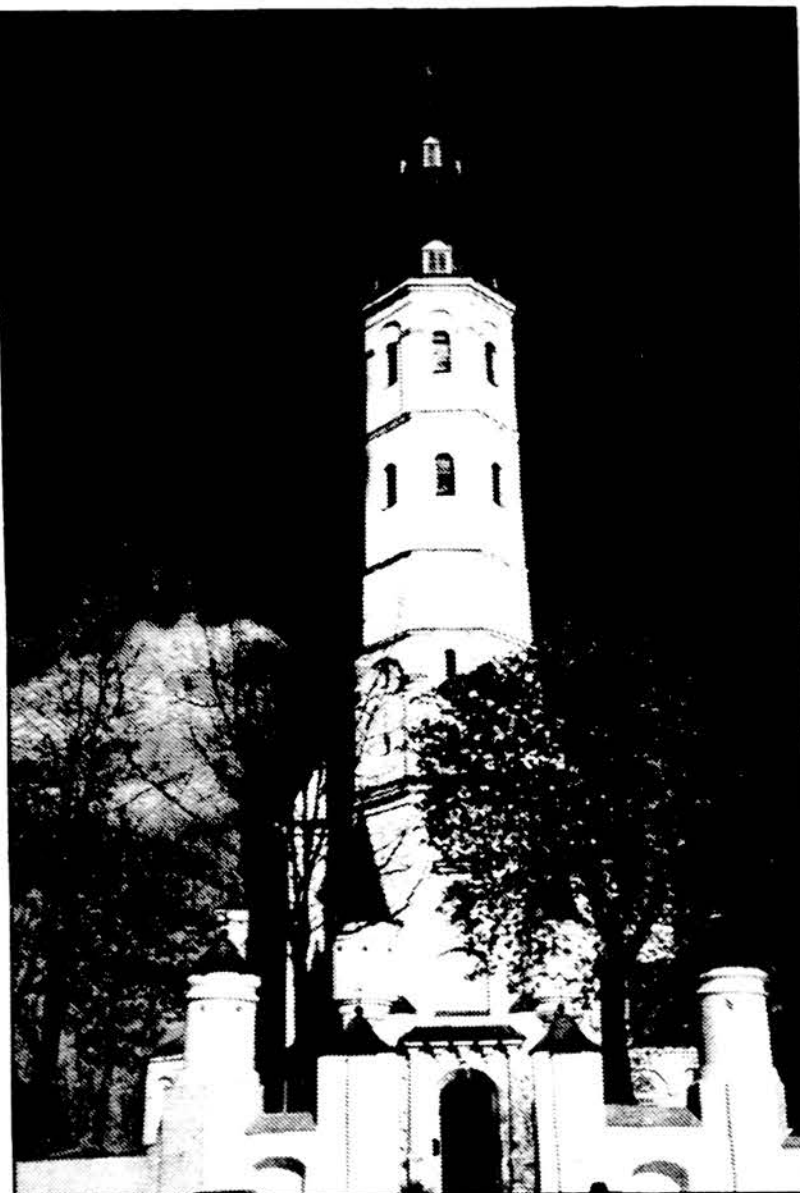
Evangelijos skaitinys yra kone Koheleto minčių komentaras. Jėzus moko, kad žmogus gali būti turtingas, tačiau turtai negali garantuoti jam gyvenimo. Koheletas po tokio teiginio galėtų ištarti: „Amen“. Jėzus papasakoja istoriją apie turtuolį, kurį Dievas pasi-saukia „dar šianakt“. Jo turtai atiteka kitam. Vaizduotėje galime matyti Koheletą, pritariamai linkiojantį galvą. Tačiau Jėzus nesustoja ties tuo ir moko, kad gyvenimas gali būti turtingas kitaip, kad net mirtis negali jo įveikti. Tai gyvenimas su Dievu. Apaštalas Paulius dar aiškiau nusako, kas yra gyvenimas su Dievu: „Jūsų gyvenimas su Kristumi yra paslėptas Dieve“. Tikėjimo

gyvenimas, kai Kristus atpažįstamas visoje tikrovoje, nesi-baigia mirtimi. Palyginę tikė-jimą praturtinto gyvenimo apstumą su Koheleto mintimis galime aiškiau pajusti dekingumą.

Apaštalas Paulius paskiria savo Laiško kolosiečiams pir-mąją dalį Kristaus visuotini-am viešpatavimui. Prisikėli-mu Jėzus tapo vienintelis Viešpats ir vienintelis tarpi-ninkas. Anot Pauliaus, iš to-kios pirmenybės kyla vidinio gyvenimo pirmenybė. Mūsų vidinis gyvenimas pagrįstas asmenine vienybe su šlovin-guoju Kristumi. Nuo krikšto mes išgyvename amžinąsias Velykas. Tiesa, šioje žemėje prisikėlimo daigas yra pa-slėptas mūmose ir tebėra tra-pus. Tačiau šį prisikėlimo užuomazga vykdo mūsų bū-ties perkeitimo darbas. Paulius ragina mus jau šiandien gy-venti taip, kaip gyvensime šlovingąją Viešpaties dieną. Jis ragina nusivilti „senąjį žmogų“, stabdantį mūsų per-keitimą ir nedvejant apsilvitį „nauju žmogumi“. Vargas mums, jei įsikibę norime lai-kytis praeties. Esame kviečia-mi tapti nauju žmogumi, „kuris atnaujinamas tobulam pažinimui pagal savo Kūrėjo paveikslą“.

Jėzus Evangelijoje nuolat kalba apie neprisirišimą prie pasaulio gėrybių ir sūnišką pasitikejimą Dievu. Ir štai vienas žmogus paprašo jo iš-spresti palikimo klausimą. Klausiantysis nesuvokia Jė-zaus misijos tikslo. Jėzus atsi-sako būti laikinųjų dalykų teisėju ar dalytoju ir tuo pasi-rodė esąs aukštesnis už Moze, kuris buvo paskirtas virši-ninku ir teisėju (*plg. Iš 2, 14*). Jėzaus misija yra kitokia, jis kreipia žmones į išganymą. Turtuolis, savo gėrybėmis grindžias laimingą ateitį, pa-vadinamas kvailiu ne todėl, kad apsiriko skaičiuodamas, bet kad įsivaizdavo, jog gyve-nimas priklauso nuo turto. Jis nūgręžė savo gyvenimą nuo tikrojo šaltinio. Net ir tokiu atveju, jei jis būtų labdaringas turtuolis, išdalytąs atlie-kamą turtą vargšams, jis būtų kvailas, manydamas, jog tur-tas apsaugos jį nuo mirties. Vienintelis gyvenimo Viešpats yra Dievas. Viltis rytojumi be Dievo yra beprotybė ir mirtis.

Po palyginimo evangelistas Lukas prideda Jėzaus pamokymą, kuris galėjo būti pasa-kytas ir kitomis aplinkybėmis: „Tūp yra tam, kas krauna turtus, bet nesirūpina tapti turtingas pas Dievą“. Šis pa-raginimas skirtas turtingie-siems ir moko atsizadėti egoiz-mo. Vienintelis kaupimo bū-das, apsaugantis nuo netek-ties, tai tapti turtingam pas Dievą išdalyjant turtus vargšams. Tai saugiausia pa-dėjimo vieta. Kliūtis yra ne turtai, bet mūsų egoizmas, godumas ir planai. Zachiejus buvo turtingas žmogus, atitin-kantis Dievo širdį (*LK, 19, 1-10*). Kvailam turtuoliui priešpriešinamas apdairus, suvokiantis žemiškųjų dalykų sąlygiškumą, žmogus. Toks apdairus ir pasiturintis žmo-gus suvokia esąs Dievo tarnas ir jo dovanotų gėrybių už-vaizdas. Jis dėkoja Dievui už suteiktas gėrybes todėl, kad jos suteikia jam džiaugsmo ir leidžia gausiai apdovanoti vargšus.

Šiaulių baznyčia.

Jono Rimkaus (Elta) nuotrauka.

RESPUBLIKINĖ KATALIKŲ TĖVŲ ASOCIACIJOS KONFERENCIJA

Kovo 31 d. Kauno jėzuitų gimnazijoje įvyko Respubli-kinė katalikų tėvų asociacijos (KTA) ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

KTA pirmininkas A. Matu-lionis, priminęs, jog KTA sie-kia, kad vaikai gautų pagal galimybes geriausių katali-kišką ugdymą, pažymėjo, jog ši konferencija skirta ap-žvelgti problemas, klausimus, pasitarti ir numatyti prie-mones, kaip gerinti mokslei-vių dvasinį ugdymą, stiprinti katalikiškųjų mokyklų veiklą bei rūpintis jų išsilaikymu, nes katalikiškosios mokyklos po Konstitucinio Teismo spren-dimo pataisų atsiderė gana keblioje situacijoje. Sprend-dziamas katalikiškosios mo-kyklos pobūdis, t.y. tai, ar re-organizuotis į dviejų steigėjų mokyklą, ar į nevalstybinę švietimo įstaigą. Pasak pir-mininko, stipriai sekuliarizuo-tose visuomenėje šiandien ne-bepakanka Lietuvoje veikian-čių per 30 katalikiškojo švie-timo įstaigų ir tikybės pa-mokų mokyklose. Pasak A. Matulionio, statistika, pateik-ta žurnale „Veidas“, liudija, kad per 5 metus mokinių, be-sirenkančių tikybės pamokas, sumažėjo 10 proc. 1995-1996 m. tikybės mokesi 68,7 proc. vaikų, 1997-1998 m. — 62,5 proc., o 1999 m. — 58,2 proc.

Apžvelgdamas dvejų metų KTA veiklą, pirmininkas pa-sidžiaugė, kad dabar KTA gre-tose yra 117 narių. Praėju-siais metais įsisteigė nauji skyriai Akmenėje, Igliaukoje, Igliskeliose, Keturvalakiuo-se, Sintautuose, Krikštonyse, Lazdijuose, Marijampolėje, Vištytyje. Aptars bendradar-biavimo su kitomis katalikų tėvų organizacijomis užsienyje galimybes, A. Matulionis pa-pasakojo apie vasario 10 d. vykusį KTA susitikimą su „Global outridge“ organizaci-jos koordinatoriumi kun. Tėvu Michael, SJ, iš Kanados, kuris akcentavo didėjančią tėvų at-sakomybės svarbą ir naštą patiriantis išlaikyti privačias katalikiškąsias ugdymo įstai-gas. Tame susitikime buvo pa-siūlyta parengti ir paskelbti komunikatą apie katalikiškąjį ugdymą Lietuvos švietimo įstaigose, spręsti KTA etatinio sekretoriaus skyrimo ir išlai-

kymo klausimą, ieškoti gali-mybių atidaryti KTA tinklapį internete. Pirmininkas taip pat akcentavo būtinybę sklei-siti KTA veiklą, artimiau ben-dradarbiauti su Lietuvos Vyskupų Konferencija bei su Švietimo ir mokslo ministeri-ja.

Dr. A. Raškinis apžvelgė pastaroju metu visuomenėje ir švietimo valdyme vykstan-čius procesus, galinčius pri-priai pakeisti jaunimo krikš-čioniškojo ugdymo perspek-tyvą Lietuvoje. Jis taip pat pa-sidalijo mintimis apie KTA galimybes paveikti Konstituci-nio Teismo sprendimus prii-mant poįstatyminius aktus, laidubjančius krikščioniškojo vaikų ugdymo teisę. Pasak prelegento, po Konstitucinio Teismo sprendimo dėl švie-timo įstatymų pataisų katali-kiškųjų mokyklų situacija ne-pagerėjo. Vienas pagrindinių klausimų yra tai, kad teisiškai jos nėra katalikiškos, nes jų steigėjas yra savivaldybės, ku-rioms jos pavaldžios. Išaiš-kejus, kad dviejų steigėjų ke-lias yra neperspektyvus, buvo priimti priviati katalikiškųjų mokyklų steigimo nuostatai. Tačiau privatioms katalikiš-kioms nevalstybinėms mo-kykloms išskyla materialinio išlaikymo problemos. Šiandien labai svarbu priimti tokius poįstatyminius aktus, kurie garantuotų nevalstybinių ka-talikiškųjų mokyklų gyvati-mą. KTA narys G. Sabaliaus-kas pasidalijo mintimis apie bendradarbiavimo galimybes su Švietimo ir mokslo ministe-rija, savivaldybėmis steigiant katalikiškąsias mokyklas ra-jonuose, kur tokių mokyklų išlaikymas yra brangesnis. Kuriant dviejų steigėjų katali-kiškąsias mokyklas reikėtų ju-ridiskai įteisinti katalikiško-sios mokyklos statusą ir ga-rantuoti finansavimą iš savi-valdybių biudžeto. Įstatymas turėtų numatyti motyvuotą paaiškinimą, kodėl savival-dybes atsako finansuoti ka-talikiškojo ugdymo institucija, jei tėvai to pageidauja.

Lietuvos katechetikos centro direktoriaus pavaduotoja L. Truskauskaitė, kalbėdama apie tikybės dėstymą mo-kyklose, akcentavo tėvų paramos svarbą. L. Truskauskaitė pa-

žymėjo, kad tikybės dėstymas priklauso ir nuo mokyklos vadovybės požiūrio į tikybės pamokas. Ji pasidžiaugė, jog per trejus metus išaugo tiki-bos mokytojų kvalifikacija, ir vis daugiau jų užima svarbią poziciją mokyklos bendruo-menėse. Pasak prelegentės, ti-kybos pamokos skirtos ne tik rengti vaikus priimti sakra-mentus, bet ir ugdyti jų dvas-ingumą.

Informacijos ir leidybos cen-tro „Už gyvenimą“ direktorė B. Obelenienė paragino tėvus ar-gumentuoti kovoti su „mir-ties“ kultūros įtaka auklėjant vaikus. Kalbėdama apie ly-tiškumo ugdymo programą, su kuria jau buvo supažindinti Kauno mokyklų direktoriai ir kurią rengiamasi pristatyti kitoms švietimo institucijoms, prelegentė akcentavo, kad ne-valia pažeisti vaiko intymumo teisių.

R. Jurkuvienė pabrėžė, kad kovojant su vaikams daroma neigiama įtaka labai svarbu aplinka, kurioje vaikas būna. Tam reikia numatyti priorite-tus ir išnaudoti visas gali-mybes. Panevėžio KTA atsto-vas pasidalijo mintimis apie tikybės mokytojų rengimo pro-blemas Panevėžio vyskupijoje. Šiuo metu Panevėžio vyskupi-joje yra 305 tikybės mokytojai, iš kurių apie 80 neturi peda-gogo išsilavinimo. Miesto tary-bai bendradarbiaujant su ku-rija ir KTA filialu Panevėžyje, buvo nutarta atidaryti Ka-tachetikos katedrą, tačiau vy-riausybė nedavė leidimo šiai katedrai steigti.

POSĖDŽIAVO LIETUVOS VYSKUPAI

2001 metų birželio 18 dieną Vilniuje įvyko Lietuvos Vys-kupų konferencijos plenarinis posėdis.

Posėdžio pradžioje vyskupai buvo informuoti apie tai, jog Šventasis Sostas patvirtino naująjį Lietuvos Vyskupų kon-ferencijos statutą. Tai susiję su Vyskupų konferencijos struktūros pasikeitimais, nau-jų komisijų bei tarybos suda-rymu. Statutas numato, kad ateityje Lietuvos Vyskupų konferencijoje veiks keturios komisijos: švietimo, visuome-nės informavimo priemonių, liturgijos bei vienuolių reika-lų. Šias komisijas sudarys vien tik vyskupai. Kitose sri-tyse bus sudaromos vyskupo vadovaujamos tarybos, kurių darbe dalyvaus taip pat kuni-gai bei tikintieji pasauliečiai. Vyskupai preliminarai numa-tė, kokios tarybos ateityje tu-rėtų veikti Lietuvos Vyskupų konferencijoje.

Vyskupai taip pat aptarė bažnyčioje sudaromų santuo-kų registracijos civilinėse me-trikacijos įstaigose tvarką. At-sižvelgiant į tai, jog naujas Civilinis kodeksas turi įsiga-lioti liepos 1 dieną, susitari-mas šiuo klausimu turi būti sudarytas kiek galima grei-čiau. Balsuojant vyskupai nu-tarė, jog pranešimą apie san-tuokos sudarymą bažnyčioje civilinės valdžios įstaigoms galės pateikti patys sutuokti-niai. Vyskupų Konferencijos sekretariatui pavesta tęsti konsultacijas su Teisingumo ministerija ir pasirašyti atitin-kamą susitarimą.

Buvo svarstomos ir kateche-tų teologinio išsilavinimo pro-blemos. Katalikų tikybės mo-kytojų atestacijos kvalifikaci-jos komisija kreipėsi į Vysku-pų konferenciją, prašydama nurodyti, kokios švietimo įstaigos tikybės mokytojams teikia aukštesnįjį ar aukštąjį Bažnyčiai priimtą išsilavini-mą. Galutinį sprendimą šiuo klausimu pavesta padaryti švietimo komisijai.

Vyskupams buvo pateiktas klausimų seminarijų rektorius, ugdytojų ir dvasios tėvų konfe-

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdėdame
lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

V.A.I. Auto Services.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Konferencijos metu vyko KTA tarybos rinkimai ir KTA tarybos posėdis. Į KTA tarybą išrinkti 8 nariai. Naujuoju KTA tarybos pirmininku tapo G. Sabaliauskas.

Bažnyčios žinios, 2001 m., Nr. 7

Nekilnojamas turtas

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7180
MOBL. (773) 590-0295

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Siūlo darbą
Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8 - 10 val. Susikabinsite angliškai, rusiškai.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.

Ivairūs

MTCI siūlo:
2 mėn stomatologo padėjėjo kursų kit sekmadieniais. praktiką atliekant Amerikos biure, kuriame dirba skirtingų specialybių stomatologai, jums patogiu laiku. Išmoksite dirbti kompiuteriu. sudaryti autiobiografiją (reziumė) ir daug kitų dalykų. Daugiau informacijos tel. 847-392-8000. Susikabinsite rusiškai.

darbuotojų bei tikybės moky-tojų. Kovo mėn. Jonavos de-legacija lankėsi Kelmėje, o balandžio viduryje Jonavoje su-laukta atsakomojo kelmiečių vizito. Atvyko Švietimo sky-riaus vedėja Irena Janušienė, vyr. specialistė Zita Barakauskienė, mokytojai, katechetai, Jaunimo centro atstovai. Sve-tiai apsilankė „Žilvicio“ dar-zelyje, „Pakalnutes“ darželyje-mokykloje, Vaikų globos na-muose, šv. Apašt. Jokūbo baž-nyčioje, susitiko su bažnyčios organizacijų nariais, kateche-tėmis, Jaunimo centro „Var-tai“ atstovais. Vizitas baigėsi vakarone Panerio pradinėje mokykloje. Svečius lydėjo raji-no vicemėrė Vitalija Jagela-vičienė, Švietimo skyriaus ve-dėja Gražina Mrazauskienė, vyr. specialistė, tikybės moky-mo kuratorė Regina Gudona-vičienė, parapijos klebonas Vytautas Grigaričius.

PANEVĖŽYS
• Gegužės 20 d. daug pa-rapijiečių bei svečių sveikino Šv. ap. Petro ir Povilo baž-nyčios kleboną ir Panevėžio kurijos kanclerį mons. Joną Juodelį 80-ųjų gimimo meti-nių proga. Iškilmės prasidėjo konferencija, kurioje dr. Aldo-na Vasiliauskienė, akademi-kas Algirdas Gaizutis ir kan. Bronius Antanaitis apžvelgė jubilato gyvenimo ir veiklos pagrindinius bruožus, kalbėjo apie jo mokslinius darbus. Šv. Mišias aukėjo vysk. J. Preikšas, pats jubilatas, svečiai ku-nigai, giedėjo Šv. ap. Petro ir Povilo bažnyčios choras. Jubi-liejaus proga išleista dr. Aldo-na Vasiliauskienės knyga „Monsinjonas Jonas Juodelis“.

• Balandžio 17 d. čia p-šventinti Šeimos centro na-mai. „Pagaliau po dešimties metų klajonių, — džiaugėsi šio centro vadovė gyd. V. Povil-nienė, — turėsime savo sto-rią“.

JONAVA

• Jonavos parapijos kle-bono dekanas kun. V. Grigari-vičius iniciatyva, graži drau-gystę užsimezgė tarp Kelmės ir Jonavos rajonų švietimo

TARP MŪSŲ KALBANT

DETROITO MIESTUI – 300

Antoine de la Mothe Cadillac, 1701m. liepos 21d. atvykęs iš Montrealio, įkūrė Fort Ponchartrain du Detroit. Prancūzų kalba d'etroit reiškia šaliaurį. Šaliauris, tai Detroito upės vaga, jungianti St. Clair ir Erie ežerus. Ilgainiui prigijo trumpesnis vietovės pavadinimas. Tai yra Detroitas. Cadillac, pirmasis šios vietovės šeimininkas, pasiūlymus nesutartinam, buvo iškeltas į Luisianą ir paskirtas gubernatoriumi. 1750m. Detroito gyveno 650 žmonių. 1779m. (Pilietinio karo metu) Detroito — apie 3,000 gyventojų. Kadaise Detroito ir apylinkėse šeimininkavo indėnai. Vėliau čia plevėso prancūzų ir britų vėliavos. 1815m. Detroito įsitvirtino JAV pajėgos. 1837m. Detroito buvo 10,000 gyventojų. Metams bėgant, kailių prekyvietė tapo praminės miestu. Auganti pramonė, ypač automobilių gamybos įmonės (Ford, General Motors, Chrysler ir kt.), turėjo lemiamos reikšmės miesto augimui. 1950m. Didžiajame Detroito gyveno beveik 3 milijonai žmonių. Didumą gyventojų sudarė įvairiausiai ateiviai ir jų prieauglis.

Detroitas gali didžiulius veikiančias universitetus ir kitomis aukštojo mokslo mokyklomis, modernia žiniasklaida, (laikraščiais, radio ir televizijos stotimis) simfoniniu orkestru, teatrais, muziejais, zoologijos sodu, sporto stadionais ir profesiniais sporto klubais. Čia veikia ir mėgėjų sporto klubai. Kaip antai: lenkų, ukrainiečių, armėnų, škotų, airių, meksikiečių, lietuvių ir kitų tautybių.

Teigiama, kad pirmasis lietuvis — Detroito apygavos 1872 m. Vėliau iš Lietuvos atvykę asmenys daugiausia dirbdavo automobilių gamybos įmonėse. Jų pėdomis pasėkė ir daugelis vėlesniųjų ateivių, įskaitant ir po II Pasaulinio karo atvykusius „dipukus“. Metams bėgant daug kas pakito. Daugelis juoda-darbių (ypač jų prieauglis) tapo, kaip šiame krašte sakoma, baltmarškiniais, dažnu atveju savarankiškais profesionalais.

Detroito gyvai reiškiasi Lietuvių Bendruomenė (veikia li-tuanistinė mokykla).Lietuvių organizacijų centras, Balfas, Lietuvos vyčiai, ateitininkai, Dariaus ir Girėno klubas, Lietuvos dukterų draugija, dainos vienetai, sportininkai (LSK „Kovas“ įsteigtas 1950 m.) ir daug kitų organizacijų. Detroito veikia dvi lietuvių radio laidos.

Anksčiau Detroito buvo trys lietuvių katalikų bažnyčios. Tebeveikia Šv. Antano ir naujoji Dievo Apvaizdos bažnyčia. Naujoje bažnyčioje (sujungta su erdvia sale ir kito-mis patalpomis) vyksta gyvas organizacijų veikimas. Čia rengiami minėjimai, koncer-tai, parodos, paskaitos, pobū-viai, sporto rungtynės ir kt.

Kalbant apie Detroitą ir de-troitiečius, prisimena kadaise vienos detroitietės parašytas laiškas.

„1928 m. atvykau Detroito miestą. Miestas gražus, tur-tingas, bet mano siela juo ne-sidžiaugia ir turtų netrokšta. Teko ieškoti darbo. Įsivaiz-duokite, kaip sunku „nebylei“ prašyti darbo ir klaidžioti po pusantramilijoninį miestą, tarpe įvairių tautybių mišinio. Darbo pasiprašyti išmokau ir kartą drąsiai įėjau į dirbtuvės raštinę ir pareiškiau „I want a work“ (aš noriu darbo). Sek-retorė įvedė į kitą kambarį ir pradėjo klausinėti. Nieko ne-supratau, ką ji ten sakė. Apsi-

sukau ir kaip eit, taip eit na-mo, ašarėles braukdama nuo veido. Pagaliau darbą gavau. O tu, Viešpatie! Nežinau, ką jie man sako, nei ką klausia. Paziūrėjau, kaip kiti dirba, ir kad griebiausi dirbti. Visi pratrūko juokais. Ir aš juo-kiausi, bet širdis plyšo iš skausmo.

Padirbus dešimt valandų, kojos nutirpo nuo stovėjimo, ant rankų radosi pūsles. Dieve mano, ko aš čia atvažiauvau! Bet apsipratau, kaip ir visi ap-sipranta. Negana, kad išdirbi ilgas valandas prie sunkaus darbo, reikia dar atlikti namų ruošą, lankyti susirinkimus, parašyti korespondencijas, ir dar vakarinę mokyklą. Juk nenori visuomet likti „neby-le“. Tai ištrauka iš M. Auks-čionienės laiško, kuris buvo atspausdintas 1938 m. liepos 12 d. Kauno mieste leistame „Pasaulio lietuvių“ žurnale.

Reikia pasakyti, kad gana panašus buvo ir kitų ateivių pradinis gyvenimas. Dar rei-kėtų pridurti, kad tokių pat „pergyvenimų“ netruko atvy-kusiems ateiviams ir pokario metais į Detroitą, o taip pat ir į kitus JAV miestus. Nedaug kuo skiriasi ir vėliausių ate-i-vių dalia.

2000 metų gyventojų su-

PIRMOJI KĖDAINIŲ BIBLIOTEKA

Jau nebėra žmonių, kurie paliudytų, kaip 1920 metais buvo įsteigta Kėdainių ap-skrities savivaldybės knygy-nas. Intelligentų paaugultos knygos buvo būsimos bibliote-kos pradžia. 1925 m. penktos klasės gimnazistė Jadvyga Laucytė tapo pirmosios Kėdai-nių bibliotekos, turintios 500 knygų, vedėja. Iš dviejų mažų kambarėlių dabartinės Mika-lojaus Daukšos viešosios bib-liotekos patalpose 1935 m. persikelia į Josvainių, 1939 m. — į Jonušavos gatvės dvi-aukštio namo tris kambarius, kuriuose senesniai aidėjo pra-dinukų balsai. Nuo šios datos ir skaičiuojami pirmosios Kė-dainių miesto bibliotekos me-tai. Prieš karą joje buvo apie 4,800 knygų. Istorinių lūžių metais J. Laucytei svarbiausia buvo ne pareigūnų nuomonė, bet knygų išsaugojimas: vie-nas slėpė savo bute, kitas iš-gabeno į kaimą, pas pažįsta-mus. 1943 m. bibliotekininkė vėl dirbo įprastą darbą. Ap-griautame mieste Jonušavos biblioteka buvo tarsi stabiliu-mo garantas, priebėga, kurioje viskas liko kaip ir anksčiau, tik pagarbos ir pasitikėjimo — daugiau. „Tuo metu biblioteka buvo mažas žiburėlis, o dabar — jau švyturys. Brendaui, au-gau, stovėjau, padedant šioms žiburiams“, — vėliau pasakys Juozas Paukštelis, kuris, beje, buvo vienas aktyviausių skai-tytojų ir pagalbininkų. Po šiais žodžiais galėjo ir galėtų pasirašyti ne vienas kėdai-nietis.

Nuo 1951 m., Jadvygai Lau-cytei išėjus į užtarnautą po-ilsį, ne kartą keitėsi bibliote-kos darbuotojos ir pavadini-mas. Tačiau kėdainiškiai vi-suomet vadino biblioteką Jo-nušava.

Stabilumas iš dalies grįžo tik 1976 m. bibliotekoje pradėjus dirbti Jadvygai Urban-avičiūtei, vėliau Petrusėviči-nei, knygnešio Ferdinando Ur-banavičiaus anūkei.

1977 m. šios bibliotekos ve-dėja paskiriama dirbti Janina Paulauskienė. Šis duetas dir-ba iki šiol. Tais metais biblio-tekoje buvo 18,444 knygos.

Daugiau kaip 50 metų čia skaito R. Stašinskas, E. Ba-

Jonušavos bibliotekos skaitykloje.

rašymo duomenimis, dabar Didžiajame Detroito gyvena 4,043,467 žmonės. Šių metų sausio 1 d. prasidėjo miesto 300 metų sukakties minėjimai tęsis iki metų pabaigos. Lie-pos mėnesį buvo surengta ke-letas iškilų koncertų. Detroito upėje parodavo ilgstiebiai buriniai laivai. Taipgi buvo at-likta Antoine de la Mothe Ca-dillac atvykimo ir įsikūrimo inscenizacija.

Petras Petrutis

NAUJOSIOS DRAMOS PROGRAMA

Vilniuje, Nacionaliniame dramos teatre, senosioje spaus-tuvėje Maironio gatvėje, Jaunimo teatre, Šv. Ignoto bažny-čioje ir Meno forte, birželio vi-duryje vyko Naujosios dramos akcijos programa.

Prancūzų dramaturgo Oli-vier Py pjesės „Teatrai“ skai-tymus pristatė lietuvių reži-sierius Gytis Padegimas, Prancūzijos „Theatre Ouvert“ parodė spektaklį pagal savo tėvynainio Jean-Luc Lagarce pjesę „Tolima šalis“, o režisie-rius Oskaras Koršunovas pris-tatė Sigito Parulskio pjesės „Vienatvė dviese“ eskizą.

Režisierius, dramaturgas, kino ir teatro aktorius O. Py nuo 1998 metų vadovauja Or-leano nacionaliniam teatro centrui. „Pjesė Teatrai“ nepa-lieka purvo, nevilties jausmo. Savo spalvomis ir poetišku-mu ji jaukina mus prie nebūties, sutaiko su drastiškiausiais, neišsprendžiamais — kartu, senėjimo, išėjimo iš gyvenimo — konfliktais“, — apie O. Py pjesę sako ją buvusioje spaus-tuvėje stantis Gytis Padegi-mas.

Šios pjesės skaitymų metu scenoje kaip personažai pasi-rodys ir pastatymo dalininkas, kompozitorius, režisierius ir net į Vilnių atvykstantis dra-maturgas.

Teatras „Ouvert“ iš Prancū-zijos Jaunimo teatre pirmą

kartą Lietuvoje pristatė vieną įdomiausių šiuolaikines dra-maturgijos asmenybių — J. L. Lagarce.

Dar jaunas būdamas J. L. Lagarce sužinojo apie artėjan-čią mirtį, todėl nusiramino ieškojo rašydamas. Pjesė „To-lima šalis“ buvo baigta kelios dienos prieš jo mirtį.

1990 metais „Theatre Ou-vert“ surengė visos J. L. La-garce kūrybos apžvalgą, o teatro režisierius Joel Joun-neau pastatė nemažai drama-turgo kūrinių.

Tos pačios prancūzų drama-turgo pjesės interpretaciją ak-cijai parengė ir režisierius Gintaras Varnas. Ji buvo pa-rodyta Šv. Ignoto bažnyčioje.

S. Parulskio pjesės „Vienat-vė dviese“ situacija tarsi pra-tėsia tarptautinį projektą „Ho-tel Europa“, kuriame dalyvavo O. Koršunovas. Dramaturgo išplėtotėje pjesėje apie viešbučio kambaryje esančių vyro ir moters santykius Vilniuje vai-dino „Hotel Europa“ pora Ves-ta Grabškaitė ir Viktoras Kar-pušėnkovas bei Dalia Miche-levičiūtė ir Vaidotas Martinai-tis. „Vienatvė dviese“ buvo pa-rodyta spaus-tuvėje Maironio gatvėje.

Poetas, literatūros kritikas, dramaturgas, eseistas, vertėjas S. Parulskis ir O. Koršunovas teatro scenoje bendradarbiau-ją jau nebe pirmą kartą. (BNS)

A. † A.

DANGUOLEI MARCINKUTEI

mirus, giliai užuojautą reiškiam motinai MATILDAI MARCINKIENEI, seseriai ILONAI ir broliui ARŪNI su šeimomis bei visiems giminėms ir artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tarybos Čikagos skyrius

PADEKA

A. † A.

VLADAS ŽIBAS

2001 m. birželio 23 d. a.a. Vladas Žibas užmerkė akis amžinai Palm Beach Gardens ligoninėje, Floridoje. Birželio 26 d. gedulingas Mišias atnašavo kun. Thomas Otto St. Paul of the Cross bažnyčioje. Muzikas Liudas Stukas vargonais pagrojo keletą lietuviškų religinių giesmių. Jam skiriame ypatingą padėką.

Žmonių buvo nemažai atsiveikinti ir pasimelsti už a.a. Vladą. Nuoširdžiai dėkojame visiems už dalyvavimą pamaldose, užprašytas šv. Mišias ir užuojautos korteles. Sirdingas ačiū p. Augūnui už suorganizuotą kolektyvinę užuojautą ir Lietuvos Dukterų, Juno Beach skyriaus narių užuojautą, išspausdintas „Drauge“. Dėkojame visiems, visiems.

A.a. Vlado palaikus priglaudė Royal Palm Memorial Gardens mauzoliejus.

Litūdintys žmona Apolonija, sūnus Algirdas ir duktė Rita su šeimomis

DRAUGAS, 2001 m. rugpjūčio 7 d., antradienis

5

A. † A.

Dr. JADVYGA GINEITINĖ

Po trumpos ligos mirė 2001 m. rugpjūčio 4 d. Gyveno Dayton, OH.

Giliame liūdesyje liko: vyras dr. Romas Gineitis, dukros Roma, Dana, Vida ir jų šeimos.

Po religinių apeigų laidotuvės įvyks rugpjūčio 11 d., šeštadienį, Dayton, OH.

Nuliūdusi šeima

A. † A.

Dr. ALFREDAS „ALIUKAS“ ALEKNA

Mirė 2001 m. rugpjūčio 4 d., sulaukęs 62 metų. Gimė Lietuvoje. Gyveno Čikagoje, paskutiniuosius 30 metų gyveno San Francisco, CA.

Nuliūdę liko: žmona Danutė, dukra Sofia Elena, brolis dr. Vitas Alekna su žmona Dalia ir sūnumis Aru ir Alexia.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, rugpjūčio 8 d. ir ketvirtadienį, rugpjūčio 9 d. nuo 2 v.p.p. iki 8 v.v. Halsted N. Gray-Carew & English laidotuvių namuose, 1123 Sutter St., San Francisco, CA 94109. Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 10 d. Šv. Mišios už a.a. Alfredo sielą bus aukojamos penktadienį, rugpjūčio 10 d., 12 val. r. St. Dominics Church bažnyčioje, San Francisco, CA. Po Mišių velionis bus palydėtas į kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

A. † A.

DANGUOLEI MARCINKUTEI-ZEIKUS

mirus, jos mamai p. MATILDAI MARCINKIENEI, ilgametei LMKF Čikagos klubo pirmininkei ir visai jos šeimai reiškiam giliausią užuojautą.

Lietuvių moterų klubų federacijos Čikagos skyrius

Netekus brangios Mamytės

A. † A.

BRONĖS GRUODIENĖS,

giliai ir draugišką užuojautą reiškiam jos dukrai STEFAI PRIALGAUSKIENEI, vyrui VYTAUTUI, jų šeimai bei visiems giminėms ir artimiesiems.

Janina ir Sigita Gruenwaldai

Danguolė ir Pranas Kavaliauskai

Vera Zelinskienė

St. Pete Beach, FL

A. † A.

DANGUOLEI MARCINKUTEI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiam motinai MATILDAI, seseriai ILONAI ir broliui ARŪNI su šeimomis bei kartu liūdžiu.

Evelina Oželienė su šeima

Kas miršta? Ar žmogus? Ne jis. Ne, ne! Jis į gyvenimą, į šviesą tęsia. Ir visa vyksta tolimam sapne. Ir visa gimsta kitoje padangėje... Ir skleisies tu, it žiedas amžinai. Po Viešpaties skliautais aukštajais.

B. Brazdionis

Mielam Bičiuliui, Vyru, Broliui

A. † A.

ALIUKUI ALEKNAI,

tokiam reikalingam tėveliui, per anksti išėjusiam iš gyvųjų tarpo, dalinamės skausmu ir reiškiam užuojautą DANUTEI, SOFIJAI, VYTUI, DALIAI, ARUI, ALEXUI ir visiems artimiesiems.

Nijolė ir Tomas Daugirdai

Dalia ir Arvydas Taurai

Birutė ir Šarūnas Taurai

Indrė ir Donatas Tījūnėliai

Austė ir Mindaugas Vygantai

Rasa Stankevičienė klubo „Varpas“ pirmininko pavaduotoja

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Didžioji Michigan ežero pakrančių lietuvių gegužinė sekmdienį, rugpjūčio 26 d., vyks Beverly Shores, IN, Litanica parke. Pradžią 1 val. p.p. Visi maloniai kviečiami.

Marija Stoškus, gyvenanti Palos Park, IL, gražindama „Draugo“ pokylio laimėjimų bilietėlius, mūsų laikraštį parėmė 50 dol. auka. Nuosirdžiai dėkojame!

JAV LB Vidurio vakarų apygardos apylinkių gegužinė, kuri įvyks rugpjūčio 12 d., sekmdienį, 12 val., lankysis JAV ambasadorius Lietuvai John Tefft su žmona. Bus ir daugiau garbės svečių. Kadangi tai vienintelė LB Vidurio vakarų apygardos apylinkių gegužinė, veiks laimėjimai, kuriems prašome dovanoti laimikį. Juos galite atvežti į Pal. Jurgio Matalaicio misiją sekmdieniais ir perduoti Birutei Vindašienei po abiejų šv. Mišių, arba skambinti tel. 708-974-2464.

STUDIJŲ SAVAITGALIS DAINAVOJE

2001-ųjų metų ateitininkų studijų savaitgalis Dainavoje vyks rugpjūčio 31-rugsėjo 3 d. Kviečiami visi ateitininkai. Jaunesni negu 21 m. amžiaus stovyklauja kartu su tėvais.

Numatoma įdomi programa. Paskaitininkais jau sutiko dalyvauti: Vitalija Bogutaitė, Pilypas Narutis, dr. Vytautas Narutis, Zita Prakapaitė, Vidmantas Vitkauskas ir kt.

Registraciją vykdo Jonas ir Stasė Kazlauskai, tel. 440-546-0631, arba elektroniniu paštu: SKazlau64@aol.com

NAUJA VIEŠNIA LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRE

Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą apėmė menotyros daktaro disertacija apie Lietuvos muzikos akademijos Fortepijono ir muzikos fakulteto dekaną, Pedagogikos katedros docentę Ramunę Kryžauskienę. Profesorė nuo seno tyrinėja lietuvių fortepijono meną, ji skaito paskaitas studentams, pranešimus įvairiose mokslinėse konferencijose, sistemingai publikuoja mokslinius straipsnius.

Prof. R. Kryžauskienė apie Žilėvičiaus – Kreivėno muzikologijos archyvą sužinojo iš savo studentės Lauros Sarpalytės, kuri praeitais metais lankėsi Čikagoje ir sekmingai apgynė magistro darbą, paruoštą remiantis išeivijos muzikine veikla.

Ramunė Kryžauskienė 1980 metais baigė fortepijono studijas Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar Muzikos akademija). 1985 metais

Net neabejokite ir būtinai dalyvausite „Draugo“ gegužinės laimėjimų traukime, kuriam laimikį atnešė **Valerija Čepaitienė, Antanas Tuskenis, Regina Gaičienė, Regina Skirius ir Jonas Rugelis**. Dėkojame ir prašome kitus pasekti jų pavyzdžiu.

Bilietai į „Ažuoliuko“ koncertą, kuris įvyks spalio 14 d. Maria mokyklos auditorijoje, gaunami „Seklyčioje“ – 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629; tel. 773-476-2655. Bilietų kainos: 25, 20 ir 15 dolerių. Užsiskaitant paštu prašoma čekius rašyti: Lithuanian American Community, Inc. Čekius atsiųsti kartu su užsakymu, pridėdant savo voką su pašto ženklu. Užsakymai nebus ilgiau laikomi kaip 3 dienas.

Kada prasidės sveikatos tikrinimas „Draugo“ gegužinėje? Sekmdienį, rugpjūčio 19 d., 1 val.p.p. Tėvų marijonų sode atsidarys Sveikatos palapinė, kur jūs galėsite pasitikrinti kraujospūdį, pasisverti, pasimatuoti juosmens apimtį. Cook County ligoninės, Šv. Kryžiaus ligoninės ir Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos daktarai informuos, kaip ir kada reikia pradėti tikrintis, norint išvengti krūties, storosios žarnos ir prostatos vėžio, širdies ir kraujagyslių ligų, diabeto, nutukimo ir kitų sveikatos sutrikimų. Iš patio ryto, 9 valandą, atvyks specialus Cook County ligoninės mamogramų autobusas, kuriame bus nemokamai daromos krūties nuotraukos.

seksmingai apgynė menotyros daktaro disertaciją apie Lietuvos muzikos akademijos Fortepijono ir muzikos fakulteto dekaną, Pedagogikos katedros docentę Ramunę Kryžauskienę. Profesorė nuo seno tyrinėja lietuvių fortepijono meną, ji skaito paskaitas studentams, pranešimus įvairiose mokslinėse konferencijose, sistemingai publikuoja mokslinius straipsnius.

Viešnia džiaugėsi, kad rado daug medžiagos Žilėvičiaus – Kreivėno muzikologijos archyve apie lietuvių pianistų koncertinę veiklą už vandenyno. Ji ketina surinkti medžiagą, archyvo šaltinių analizę apibendrinti ir išleisti monografiją, kuri leis suvokti lietuvių išeivijos atlikėjišką meną kaip vieningą lietuvių tautos kultūros fenomeną, integruoti jį į bendrą lietuvių muzikos istorijos raidą.

Skirmantė Miglinienė LTSC archyvų direktorė

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (iš kairės): LTSC archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, LRSC pirmininkas prof. Jonas Račkauskas ir Lietuvos muzikos akademijos Fortepijono ir muzikos fakulteto dekanė, Pedagogikos katedros docentė Ramunė Kryžauskienė.

Taip jaukioje virtuvėlėje virs „Seklyčio“ draugystė dalinosi Kazimieras Kuniutis, „Lietuvos Vaikų vilties“ komiteto savanoris, ir Domilė Janulytė, šio komiteto dėka besigydanči Shrinero ligoninėje.

Sekmdienį, rugpjūčio 12 d., JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba rengia pietus Šv. M. Marijos Nekalto prasidėjimo parapijai paremti. Visi esantieji ir buvusieji parapijiečiai bei visa lietuviškoji visuomenė yra kviečiama prisidėti prie šio vairo. Pietūs bus tuoj po 10:30 val. lietuviškų šv. Mišių mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave. Virtuvė veiks nuo 9 val.r. iki 12:30 val.p.p. norintiems užėti pabendrauti prie puodelio kavos vėsinamoje salėje. Po pietų bus rodomas įdomus 30 minučių filmas „Lemties kilpa“.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ rugpjūčio 8 d., trečiadienį, 2 val.p.p. kalbės dermatologas dr. Kastytis Jucas apie odos ligas ir priežiūrą. Po paskaitos klausytojai turės progos asmeniškai su daktaru pasikalbėti jiems rūpimais sveikatos reikalais bibliotekos kambaryje. Visi maloniai kviečiami ir laukiami, nepraleiskite progos, patikrinimas – nemokamas. Po paskaitos bus bendri pietūs. Atvykite (vėsinimo sistema veikia!).

Nuostabus Lietuvos vaizdai atsiveria iš vaizdajuosčių, kurias galima pasiskolinti iš LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyriaus antradieniais ir penktadieniais nuo 10 val. r. iki 3 val.p.p. Vaizdajuosčių temos įvairios – yra keletas meninių filmų apie Lietuvos istoriją, muziejus, senovę, vaizdajuosčių iš serijų „Mūsų miesteliai“ bei „Vizijos ir tikrovė“, Lietuvos TV istorijos laidų „Butovės slėpiniai“ iršiai, dokumentiniai filmai, II Pasaulio lietuvių dainų šventės įamžinimai. Socialinių reikalų skyrius išsikūręs Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439.

Is arti ir toli

PROF. V. SNIEČKUS – ČIKAGOJE

Amerikos cheminės draugijos 222 suvažiavime, vyksiančiame Čikagoje, rugpjūčio 29 d., trečiadienį, 10 val.r. McCormick Place Lakeside Center (ketvirtas aukštas, E450 kambarys) Queen's universiteto profesorius Viktoras Sniečkus skaitys pranešimą apie naujoves sintetinėje organinėje chemijoje.

Šis pranešimas bus skaitomas jo ACS Arthur C. Cope Scholar žymens apdovanojimo proga. Profesorius V. Sniečkus parengė 63 studentus magistrų ir daktaro laipsniams, o 50 studentų gilino žinias podaktarinėse studijose. 2001 ir 2002 metais jis yra profesorius-svečias Australijos valstybiniame universitete Canberroje.

1999 metais Lietuvos mokslo akademija V. Sniečuk išrinko savo nariu. Profesorius buvo Baltų sintetinės organinės chemijos simpoziumo praeitais metais Vilniuje organizatorius ir organizuoja kitą simpoziumą ten pat 2002 metais. Saulius Šimoliūnas

„ŽALIŲ KORTELIŲ“ LOTERIJA

„Žalių kortelių“ loterijos-DV 2003 prašymų formų siuntimas šiais metais bus nuo spalio 1 d. iki spalio 31 d. Reikalavimai dalyvauti loterijoje yra šiek tiek pakeisti, pvz., reikia surašyti visus turimus vaikus iki 21 metų, nesvarbu, ar jie emigruos, ar ne. Taip pat turi būti pridėtos visų šeimos asmenų nuotraukos.

Vienas iš svarbiausių pakeitimų yra siuntimo adreso pakeitimas. Formas reikės siųsti:

DV-2003 Program
Kentucky Consular Center
3003 Visa Crest
Migrate, KY 41903-3000
USA

Formas su paaiškinimu galite gauti JAV LB Socialinių reikalų raštinėje – „Seklyčioje“, 2711 W. 71st Street, Chicago.

Birutė Jasaitienė

Is arti ir toli

ŠALFASS-gos metinis suvažiavimas

ŠALFASS-gos visuotinis metinis suvažiavimas š. m. lapkričio 17 d. vyks Cleveland, Ohio. Platesnė informacija bus teikiama penktadieninėje „Sporto apžvalgos“ laidoje. Stebėkite.

Baltiečių lauko teniso turnyras

2001 metų Šiaurės Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės šeštadienį, rugpjūčio 25 ir sekmdienį, rugpjūčio 26 d. vyks Columbus, Ohio. Rengia latviai. Lietuvius informuoja Eugenius Krikščinas, ŠALFASS-gos lauko teniso sekcijos vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont., Canada M2N 2X3. Tel. 416-225-4385. E-mail <dkrik3@home.com>

Visi kviečiami smagion gegužinėn

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija, 216 Ripley Place, Elizabeth, NJ, ruošia didžiulę metinę gegužinę sekmdienį, rugpjūčio 26 d. Gegužinė vyks nuo 12 val. iki 4 val.p.p. Bus įvairių skanių lietuviškų valgių. Šoksime grojant Telšinsko gražiai lietuviškai muzikai. Kviečiami visi – dideli ir maži pabūti kartu smagioje parapijos gegužinėje. Dalyvavimo auka prie įėjimo 3 dol. asmeniui. Informacijai kreipkitės į kleboniją tel. 908-352-2271.

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokėstų. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

JAV Lietuvių Bendruomenės 50-metis

KOL LIETUVIŲ BUS AMERIKOJE

Prieš 50 metų, po ryžtingų lietuvių tautos ir valstybės idealais ženklinamų pastangų, Amerikos lietuviai susibūrė į Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių Bendruomenę. Tai nebuvo dar vienas specialios paskirties sambūris tarp gausybės Amerikos lietuvių organizacijų, bet tautine prigimtimi bei tautiniu apsišprendimu grindžiamas telkinys. Jo pagrindinė paskirtis – išlaikyti lietuvių tarp Amerikoje pasklidusių lietuvių ir padėti pavergtai Lietuvai išsikvoti laisvę.

Būdama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) šeimos nare, JAV Lietuvių Bendruomenė (JAV LB) Amerikoje siekė būti Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskelbtos Lietuvių Chartos principų vykdytoja. Savo veiklą ji neatskiriamai siejo su višiška Lietuvos valstybine nepriklausomybe, o lietuvių – su lietuvių kalbos, papročių, tradicijų išlaikymu, tautinės dvasios puoselėjimu, tautybės sampratos ir tautinio solidarumo ugdymu. Dėta pastangų, išeivijoje formuoti gyvastinę, veiklą, valstybiškai bei tautiškai susipratusių lietuvių tautos dalį Amerikoje, kuri pajėgtų Lietuvių Tautos gyvybę perduoti ateities kartoms.

JAV LB atlikti darbai šandien rodo ir apčiuopiamą palikimą: konkretūs nuopelnai nepriklausomybės atgavusiai Lietuvos valstybei bei išaugintais jau dvi naujas išeivijos

kartas.

Lietuvių ugdymo – švietimo bei auklėjimo srityje Bendruomenės vadovų, vieno ar taip pat kartu su specialiais mokytojų švietėjų sambūriais, religinių bendrųjų atstovais, sukurtas lietuviško švietimo tinklas, programos, paruošti bei išleisti vadovėliai ir kita mokymo medžiaga liuanistinėms mokykloms, lėmė šio uždavinio rezultatus.

Lietuvių išlaikymo – kultūros srityje JAV LB ruošė moksleivių šventes, dailiojo žodžio varžybas, kūrė tautinių šokių grupes, chorų, lietuviškam bendravimui bei veiklai ruošė pačius jauniausius lietuvių. Jaunimo tautinių šokių grupės, chorai, ansambliai bei jų sutelkimas į periodiškas ruošiamas masines dainų ir šokių šventes, teatro festivalius, mokslo ir kūrybos simpoziumus stiprino tautinius ryšius, puoselėjo kūrybą ir palaikė tautinį gyvastingumą.

Lietuvos laisvinimo srityje JAV LB valdžios įstaigose, per vietovių politikus, seminarais, leidiniais, o taip pat ir spaudoje nuolat ir neatlaidžiai kėlė Lietuvos laisvės klausimą. Dirbdama viena ar su šioje srityje veikiančiomis kitomis organizacijomis, ji neleido užmiršti pavergtos Lietuvos, prisidėjo prie Lietuvos aneksijos nepripažinimo politikos išsaugojimo, užtikrino diplomatinės tarnybos tęstinumą. Aktyviai veikla JAV LB ypac teigiama

vaidmenį atliko Sąjūdžio metais. Šiuo metu darbuojamasi Lietuvai tapti NATO nare.

Lietuvai atstaciūs nepriklausomybę, JAV LB jaučia pareigą Lietuvai padėti visuomeniniu, tautiniu, idėjiniu bei labdaros požiūriais. Subūrimas naujai iš Lietuvos į šį kraštą atvykstančių ir jų būrimas tautiniam išlikimui šiandien yra vienas iš ateities uždavinių. Nors metų sukūryje je kažkiek esame svetimos aplinkos vandenų praskalauti, JAV LB yra gyva, kupina ryžto, gyvenanti tais pačiais idealais kaip ir prieš 50 metų. Lietuva ir lietuvių išlaikymas Amerikoje – jos pagrindiniai rūpesčiai!

Tokiomis nuotakomis JAV LB mini savo 50-ties metų gyvastingumo sukaktuves. Ne užbaigdama savo veiklos, bet tik ieškodama naujos atsparos jai pratęsti. Jos darbas nesišbaigs, kol lietuvių bus Amerikoje. Š.m. spalio 11-14 dienomis Čikagoje ruošiami renginiai – susirinkimai, sesija, paroda, minėjimas, koncertas su kaktai paminti. Visuomenę kviečiame dalyvauti, pasidžiaugti mūsų visų pastangomis ir pasiaukojimu pasiektais laimėjimais, pasirengti ateities darbams.

Šia proga kreipiamės į jus, prašydami jungtis ir toliau remti Lietuvių Bendruomenės darbą. Jūsų dosni auka, įvertinanti 50-ties gyvastingų metų darbą Lietuvos ir išeivijos lietuvių tarnyboje, tebūna paskata bei parama ateities veiklai.

Algimantas Gečys

Istorija tapusieji kadrai: JAV bendruomenininkai Vilniuje.

How easy is it to get to Scandinavia?
As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

